

The background image is a photograph of a field of Gentiana flowers. Several blue flowers are in bloom, and one white flower is prominent in the lower center. The flowers are surrounded by green foliage and dry grass. The text is overlaid on the upper half of the image.

SNL-soortkartering Flora Binnenveldse hooilanden 2025

Gebiedsdeel Stichting Mooi Binnenveld

SNL-soortkartering Flora Binnenveldse hooilanden 2025

Gebiedsdeel Stichting Mooi Binnenveld

Beringen, R., K. Giller, I. Jansonius, H. Kloen, F. Koomen, E. Simons, W. van Dijk & F. van der Zee &, 2025. SNL-soortkartering Flora Binnenveldse hooilanden 2025, Gebiedsdeel Stichting Mooi Binnenveld. Stichting Mooi Binnenveld.

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Werkwijze	6
2.1	Indeling deelgebieden en karteerders	6
2.2	Volledigheid inventarisatie	7
3	Resultaten	9
3.1	Soortenrijkdom	9
3.2	Rode lijst en zeldzame soorten	11
3.3	Aantal kwalificerende SNL-soorten	13
3.4	Verspreiding en abundantie	15
4	Trends en veldindrukken	16
	Bijlage 1. De in het Natuurbeheerplan van de provincie Gelderland vastgestelde beheertypen.	19
	Bijlage 2. De verdeling in deelgebieden.	20
	Bijlage 3. De verspreiding van Watercrassula in 2024 en 2025.	20
	Bijlage 4. Tijdens de SNL florakartering 2025 vastgelegde groeiplaatsen.	22
	Bijlage 5. Totaallijst aangetroffen soorten met aantal vastgelegde waarnemingen per deelgebied per jaar	23
	Bijlage 6. Aantal 50x50 meter vakken met karteersoorten per inventarisatieronde.	35
	Bijlage 7. Aantal 50x50 meter vakken per inventarisatieronde waarin kwalificerende SNL-soorten zijn aangetroffen	37
	Bijlage 8. Verdeling (%) van de abundanties van de waarnemingen over de abundantie-klassen per jaar	39
	Bijlage 9. Abundantie verdeling (in %) van de soorten-waarnemingen per jaar.	42
	Bijlage 10. Hoogtekaart	44
	Bijlage 11. Verspreiding van “zure” soorten in deelgebied 1 en enkele metingen van pH en elektrisch geleidingsvermogen	45
	Bijlage 12. Herkomst opgebracht maaisel	46
	Bijlage 13. Verspreidingskaartjes van enkele soorten	46

1 Inleiding

De percelen van Stichting Mooi Binnenveld binnen het project Binnenveldse hooilanden zijn in 2019 ingericht. Om de condities van voor de ruilverkaveling te herstellen is de voedselrijke bouwvoor afgegraven en is er in 2019 en 2020 maaisel uit nabijgelegen natuurterreinen opgebracht (Bijlage 12). In het Natuurbeheerplan van de provincie Gelderland zijn er voor de percelen van Stichting Mooi Binnenveld verschillende beheertypen vastgesteld op basis waarvan de SNL-natuurbeheersubsidie is aangevraagd (tabel 1, Bijlage 1).

Tabel 1. Natuurbeheertypen binnen de percelen van Stichting Mooi Binnenveld.

Natuurbeheertype		opp. (ha)
N04.02	Zoete plas	2,38
N05.04	Dynamisch moeras	0,14
N06.02	Trilveen	27,81
N10.01	Nat schraalland	13,34
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	4,05
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	0,49
N15.02	Dennen-, eiken- en beukenbos	0,6
totaal oppervlak:		48,81

Conform het Monitoringplan Binnenveldse Hooilanden (Koomen 2020) is er in 2021 een SNL-soortkartering Flora uitgevoerd. In 2023 en in 2025 is deze kartering herhaald. Deze karteringen zijn uitgevoerd om:

- Te voldoen aan de monitoringsverplichtingen binnen het provinciale Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL).
- Inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de natuurkwaliteit en de SNL beheertypen.
- Inzicht te krijgen in het effect van het gevoerde beheer op de ontwikkeling van het gebied en welke aanpassingen in het beheer eventueel gewenst zijn.

Knoopkruid, Moerasrolklaver en Distelvlinder in Deelgebied 4 (foto Henk Kloen)

2 Werkwijze

2.1 Indeling deelgebieden en karteerders

Voor aanvang van de kartering is een lijst met 178 karteersoorten opgesteld. Deze lijst bevat de voor de SNL-beheertypen kwalificerende soorten (verplicht te karteren bij een SNL-soortkartering Flora) aangevuld met enkele indicatieve soorten, lokaal zeldzame soorten en enkele invasieve exoten.

De kartering is uitgevoerd door 7 vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn voorafgaand aan de kartering ingedeeld in 4 groepen. Het te karteren gebied is verdeeld in 4 deelgebieden (Bijlage 2) en iedere groep heeft één deelgebied gekarteerd (tabel 2).

Tabel 2. Groepsindeling karteerders per deelgebied.

Deelgebied	karteerders
Deelgebied 1 & 1A	Ruud Beringen, Ken Giller
Deelgebied 2	Wietske van Dijk, Friso van der Zee
Deelgebied 3	Eric Simons
Deelgebied 4	Ineke Jansonius, Henk Kloen

Bij de kartering is gebruikt gemaakt van de app VERA (<https://www.floron.nl/meedoen/nova>). Met deze app kunnen in het veld bij een soortwaarneming o.a. de volgende gegevens worden vastgelegd:

- de naam van de soort.
- de Amersfoort-coördinaten van de groeiplaats tot op enkele meters nauwkeurig.
- de getelde of geschatte aantallen exemplaren op de groeiplaats.
- de fenologie (vegetatief, bloeiend, vruchtdragend)

De afzonderlijke groeiplaatsen van lokaal in kleine aantallen voorkomende karteersoorten zijn allemaal vastgelegd. Van de meer algemene en in grotere aantallen voorkomende soorten is minimaal één coördinaat met abundantie per 50 x 50 meter vastgelegd. De abundantie is vastgelegd met de FLORON-abundantieschaal. Om een beeld te krijgen van de totale soortenrijkdom is er door de meeste karteerders naar gestreefd om, naast de karteersoorten, ook één of meer groeiplaatsen van de overige soorten binnen hun deelgebied vast te leggen.

Alle met de VERA-app ingevoerde waarnemingen zijn gevalideerd (=gecontroleerd op juistheid) en opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

De kartering is grotendeels uitgevoerd na het broedseizoen in week 28 tot en met 31 (tabel 3). Na deze periode zijn er incidenteel enkele waarnemingen ingevoerd tijdens het “boompjes trekken” en tijdens een excursie.

Tabel 3. De dagen waarop de kartering is uitgevoerd en het aantal vastgelegde soortwaarnemingen per deelgebied.

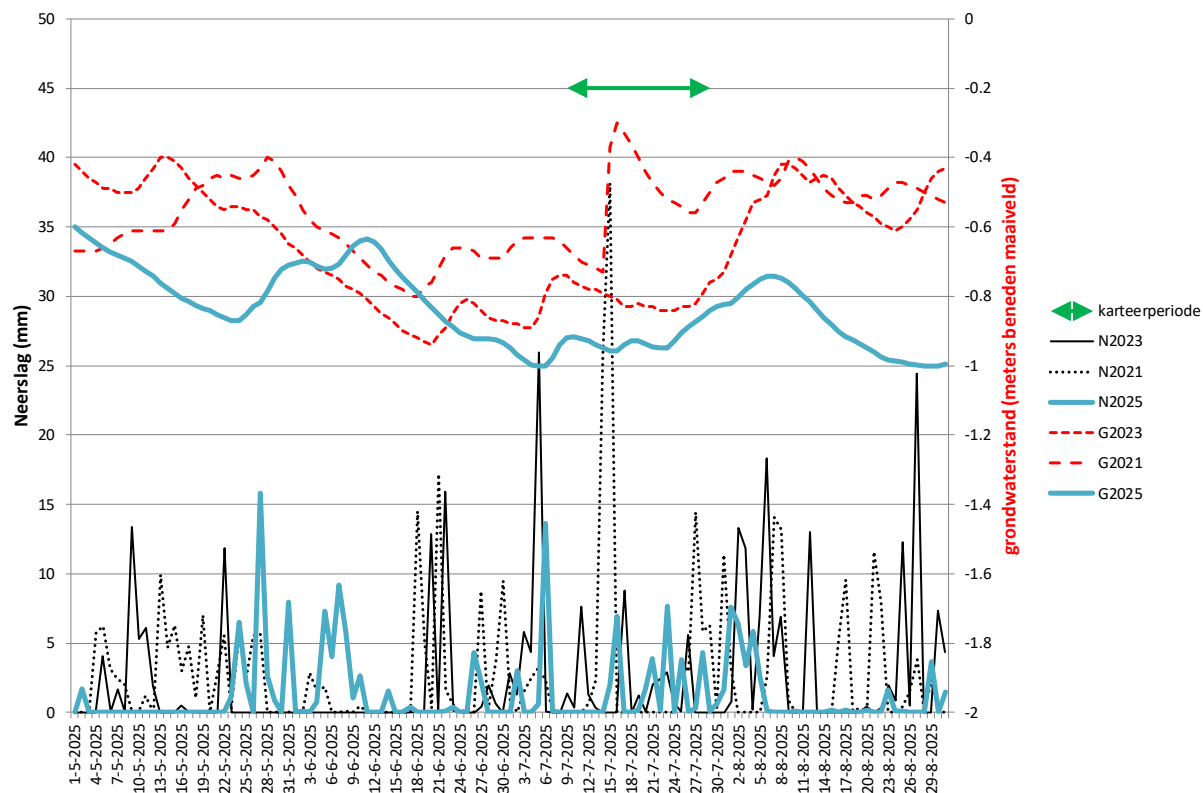
datum	Deelgebied 1	Deelgebied 1A	Deelgebied 2	Deelgebied 3	Deelgebied 4	
9-7-2026					301	
15-7-2026	362		213			
16-7-2026					231	
17-7-2026	438		294			
18-7-2026				226	39	
19-7-2026	2		7	6	212	
21-7-2026			1	274		
23-7-2026	475					
29-7-2026	289	65				
16-8-2026			1	11		
23-8-2026			1	5		
26-8-2026	5		1			
24-9-2026	1					
	1572	65	518	522	783	3460

2.2 Volledigheid inventarisatie

Door de late start is het mogelijk dat enkele vroegbloeiende karteersoorten gemist zijn. Met uitzondering van *Moeraswespenorchis* waren alle orchideeën in de karteerperiode (week 28-31) al uitgebloeid en lastig op naam te brengen. De mate waarin er naast *Rietorchis* ook *Brede orchis* voorkomt is daarom onduidelijk. Waarschijnlijk is er sprake van een hybridezwerf. Tijdens de karteerperiode zijn de meeste groeiplaatsen van deze soorten met een verzamelnaam vastgelegd. Grote forse exemplaren (tot wel 75 cm) met relatief smalle, opstaande bladen zijn *Rietorchis* genoemd. Lage compacte (< ca 30cm) vormen met relatief brede, afstaande bladen zijn *Brede orchis* genoemd. Relatief kleine uitgebloeide orchideeën met ongevlekte bladen met een duidelijke kapvormige bladtop, die in de hoogte minstens tot de bloeiwijze reikte, zijn tijdens de kartering als *Vleeskleurige orchis* benoemd. Ook enkele, mogelijk hybride, niet bloeiende zeggen konden niet met zekerheid op naam gebracht worden.

Op de grens van deelgebied 1 en 2 was een gedeelte gemarkeerd waarbinnen *Watercrassula* (*Crassula helmsii*) verspreid aanwezig was (Bijlage 3). Om verdere verspreiding te voorkomen is dit gedeelte bij de inventarisatie niet betreden.

Het jaar 2025 was een relatief droog jaar. Voor het weerstation Veenkampen bedroeg de neerslagsom voor de maanden mei t/m augustus in 2025 163 mm tegenover resp. 353 en 280 mm in 2021 en 2023 (Figuur 1). De (grond)waterstanden tijdens de inventarisatie lagen in 2025 nog lager dan in 2023. In 2021 stonden grote delen onder water; in de jaren 2023 en 2025 was het gebied grotendeels goed toegankelijk.

Figuur 1. Dagelijkse neerslag in mm (N2025) en grondwaterstand in meters beneden maaiveld (G2025) op het weerstation Veenkampen in de maanden mei tot en met augustus 2025. Ter vergelijking zijn ook de waarden voor de jaren 2021 en 2023 weergegeven (bron: <https://mag-observations.nl/data-downloads/>).

Tijdens de inventarisatie was het in 2025 droger dan in 2021 en 2023 (foto Henk Kloen).

3 Resultaten

3.1 Soortenrijkdom

In 2025 zijn er in totaal 3460 groeiplaatsen van ongeveer 300 plantensoorten vastgelegd (Bijlage 4). In 2025 zijn er meer soorten waargenomen dan bij de voorgaande inventarisatieronden. Ook het totaal aantal waargenomen karteersoorten ligt hoger dan bij de voorgaande rondes (tabel 4). Een totaalijst met alle waargenomen soorten per deelgebied is opgenomen in (Bijlage 5). In Bijlage 13 zijn van de meeste karteersoorten verspreidingskaarten opgenomen.

De top 10 van meest genoteerde karteersoorten is, in volgorde van afnemende totaal aantal vastgelegde waarnemingen over de 3 rondes: Gewone brunel (*Prunella vulgaris*), Moerasstruisgras (*Agrostis canina*), Grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*), Kale jonker (*Cirsium palustre*), Klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*), Ruw walstro (*Galium uliginosum*), Blauwe knoop (*Succisa pratensis*), Veldrus (*Juncus acutiflorus*), Waterkruiskruid (*Jacobaea aquatica*) en Echte koekoeksbloem (*Silene flos-cuculi*).

Tabel 4. Totaal aantal aangetroffen soorten en karteersoorten in de jaren 2021, 2023 en 2025.

jaar	2021	2023	2025
Aantal soorten	266	268	300
Aantal karteersoorten	48	51	62

Met uitzondering van deelgebied 1 worden er in de andere deelgebieden bij iedere ronde meer soorten waargenomen (Tabel 5). In 2025 voor het eerst aangetroffen soorten zijn Blonde zegge (*Carex hostiana*), Draadzegge (*Carex lasiocarpa*), Bleke zegge (*Carex pallescens*), Vlozegge (*Carex pulicaris*), Bruin cypergras (*Cyperus fuscus*), Slijkgroen (*Limosella aquatica*) en Waterlepeltje (*Ludwigia palustris*). Niet meer bij de kartering aangetroffen zijn de waterplanten Watergentiaan (*Nymphoides peltata*), Vlottende bies (*Isolepis fluitans*) en Groot blaasjeskruid (*Utricularia vulgaris*).

Tabel 5. Totaal aantal waarnemingen en aangetroffen soorten en karteersoorten per deelgebied over de jaren 2021, 2023 en 2025.

	Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Aantallen	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
waarnemingen	1159	1832	1572	50	14	65	216	302	517	208	330	522	393	652	784
soorten	178	184	160	40	14	63	173	175	213	22	21	53	117	168	178
karteersoorten	39	44	51	2	2	0	19	30	35	21	20	40	24	27	33

Met uitzondering van deelgebied 1A neemt het aantal aangetroffen karteersoorten bij iedere inventarisatieronde toe. De meeste karteersoorten zijn aangetroffen in deelgebied 1 (zie ook Bijlage 5). In sommige 50x50 vakken worden hier 29 tot 30 karteersoorten aangetroffen (tabel 6). Vooral in de omgeving van het plankier zijn veel karteersoorten aangetroffen. Het aantal 50x50 vakken waarin karteersoorten zijn aangetroffen is in deelgebied 1 ten opzichte van 2023 wel afgenomen.

Opmerkelijk is de toename in het aantal aangetroffen karteersoorten ten opzichte van 2021 in de deelgebieden 2 en 3, waar de aantallen bijna verdubbeld zijn. Ook de aantallen 50x50 vakken waarin karteersoorten zijn aangetroffen zijn hier meer dan verdubbeld (ten opzichte van 2021 tabel 6). Waarschijnlijk houdt dit verband met de natte omstandigheden tijdens de inventarisatie in 2021 toen het voor veel soorten te nat was en delen van deze deelgebieden niet bezocht konden worden omdat ze onder water stonden.

Tabel 6. Maximaal aantal waargenomen karteersoorten per 50x50 vlak en aantallen 50x50 vlakken met karteersoorten per deelgebied over de jaren 2021, 2023 en 2025.

	2021	2023	2025
Maximaal aantal karteersoorten per 50x50 hok			
deelgebied 1	24	30	29
deelgebied 2	8	8	18
deelgebied 3	13	16	20
deelgebied 4	11	17	19
Aantal 50x50 hokken met karteersoorten			
deelgebied 1	57	62	46
deelgebied 2	16	23	38
deelgebied 3	17	33	40
deelgebied 4	48	44	48

Nat schraalland in deelgebied 4 (foto Henk Kloen).

3.2 Rode lijst en zeldzame soorten

De in 2021, 2023 en 2025 aangetroffen zeldzame en/of Rode-Lijstsoorten zijn uitgelijst in tabel 7. In 2025 zijn 20 Rode-Lijstsoorten aangetroffen. Zeldzame Rode-lijst soorten in de categorie Bedreigd zijn: *Stinkende kamille*, *Stijve moerasweegbree*, *Blonde zegge*, *Vlozegge*, *Waterlepel* en *Melkviooltje*. Rode-lijst soorten in de categorie Gevoelig zijn: *Kamgras*, *Gevlekte orchis*, *Moerasbasterdwederik*, *Stijve ogentroost*, *Klokjesgentiaan*, *Borstelgras* en *Blauwe knoop*. De soorten *Draadzegge*, *Vleeskleurige orchis*, *Moeraswespenorchis*, *Moeraskruiskruid*, *Moeraslathyrus*, *Geelhartje* en *Moeraskartelblad* zijn Kwetsbare Rode-lijst soorten.

Tabel 7. Aangetroffen zeldzame- en Rode Lijst-soorten (Sparrius et al. 2014). **Zeld.:** zeldzaamheid (a: algemeen, z: zeldzaam, zz: zeer zeldzaam, zzz: zeer zeer zeldzaam); **RL.:** Rode-Lijstsoort (BE: bedreigd, KW: kwetsbaar, GE: gevoelig,; **Ex.:** exoot).

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Zeld.	RL	2021	2023	2025
<i>Anthemis cotula</i>	Stinkende kamille	zz	BE			X
<i>Baldellia ranunculoides</i> subsp. <i>ranunculoides</i>	Stijve moerasweegbree	zz	BE		X	X
<i>Bidens radiata</i>	Riviertandzaad	zz			X	X
<i>Carex hostiana</i>	Blonde zegge	zz	BE			X
<i>Carex lasiocarpa</i>	Draadzegge	z	KW			X
<i>Carex pallescens</i>	Bleke zegge	z				X
<i>Carex pulicaris</i>	Vlozegge	zz	BE			X
<i>Centaurea cyanus</i>	Korenbloem	a	GE	X		
<i>Cynodon dactylon</i>	Handjesgras	z		X		
<i>Cynosurus cristatus</i>	Kamgras	a	GE	X	X	X
<i>Cyperus fuscus</i>	Bruin cypergras	zz				X
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Vleeskleurige orchis	z	KW		X	X
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Gevlekte orchis	a	GE		X	X
<i>Epilobium palustre</i>	Moerasbasterdwederik	a	GE	X	X	X
<i>Epipactis palustris</i>	Moeraswespenorchis	z	KW		X	X
<i>Euphrasia stricta</i>	Stijve ogentroost	a	GE	X	X	X
<i>Filago germanica</i>	Duits viltkruid	z			X	
<i>Fragaria vesca</i>	Bosaardbei	a	GE	X		
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Klokjesgentiaan	a	GE	X	X	X
<i>Helminthotheca echioides</i>	Dubbelkelk	z			X	
<i>Isolepis fluitans</i>	Vlottende bies	z	KW		X	
<i>Jacobaea paludosa</i>	Moeraskruiskruid	z	KW	X	X	X
<i>Lathyrus palustris</i>	Moeraslathyrus	z	KW		X	X
<i>Limosella aquatica</i>	Slijkgroen	z				X
<i>Lindernia dubia</i>	Schijngenadekruid	zz	Ex		X	X
<i>Linum catharticum</i>	Geelhartje	z	KW		X	X
<i>Ludwigia palustris</i>	Waterlepel	zz	BE			X
<i>Myosotis discolor</i> subsp. <i>dubia</i>	Bleek vergeet-mij-nietje	zz				X
<i>Nardus stricta</i>	Borstelgras	a	GE		X	X
<i>Nasturtium officinale</i>	Witte waterkers	z			X	
<i>Parentucellia viscosa</i>	Kleverige ogentroost	z		X	X	X
<i>Pedicularis palustris</i>	Moeraskartelblad	z	KW	X	X	X
<i>Pulicaria vulgaris</i>	Klein vlooienvoet	z		X	X	X
<i>Salix pentandra</i>	Laurierwilg	z		X		
<i>Succisa pratensis</i>	Blauwe knoop	a	GE	X	X	X
<i>Viola stagnina</i>	Melkviooltje	zzz	BE	X	X	X

Acht soorten, *Bleke zegge*, *Slijkgroen*, *Kleverige ogentroost*, *Klein vlooienkruid*, *Riviertandzaad*, *Bruin cypergras*, *Schijngenadekruid* en *Bleek vergeet-mij-nietje* zijn volgens de Rode Lijst uit 2014 zeldzaam of zeer zeldzaam. Een aantal van deze soorten o.a. *Riviertandzaad*, *Bruin cypergras*, *Slijkgroen*, *Klein vlooienkruid* en de exoot *Schijngenadekruid* zijn sinds 2014 landelijk minder zeldzaam geworden.

Stijve ogentroost; een Rode-lijst soort die zowel in verspreiding als abundantie is toegenomen
(foto Ken Giller)

3.3 Aantal kwalificerende SNL-soorten.

In 2025 zijn er in totaal 52 kwalificerende soorten waargenomen. Het aantal soorten dat kwalificeert voor een bepaald beheertype is weergegeven in tabel 8. In totaal worden er bij iedere inventarisatieronde meer kwalificerende SNL-soorten waargenomen.

*Tabel 8. Aantallen aangetroffen kwalificerende SNL-soorten (inclusief niet-karteersoorten) per jaar per beheertype. De in de percelen van Stichting Mooi Binnenveld aangewezen natuurbeheertypen zijn **vet** gedrukt.*

code	beheertype	2021	2023	2025
N01.02	Duin- en kwelderlandschap		1	1
N02.01	Rivier	3	3	4
N03.01	Beek en bron	3	6	2
N04.02	Zoete plas	3	1	
N05.01	Moeras	4	7	9
N05.02	Gemaaid rietland	6	8	10
N05.04	Dynamisch moeras	4	7	9
N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	6	8	8
N06.02	Trilveen	1	4	7
N06.04	Vochtige heide	6	8	8
N06.05	Zwakgebufferd ven		2	2
N06.06	Zuur ven of hoogveenven			1
N07.01	Droge heide	3	6	6
N08.02	Open duin	1	2	1
N08.03	Vochtige duinvallei	3	9	10
N08.04	Duinheide	1	4	5
N09.01	Schor of kwelder	1	3	3
N10.01	Nat schraalland	6	12	17
N10.02	Vochtig hooiland	5	8	9
N11.01	Droog schraalland		1	
N12.01	Bloemdijk	1	1	1
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	9	8	9
N12.04	Zilt- en overstromingsgrasland	3	3	5
N12.05	Kruiden- en faunarijke akker	1	1	2
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	1	1	1
N14.02	Hoog- en laagveenbos	5	4	6
N14.03	Haagbeuken- en essenbos			2
N15.01	Duinbos	2		
N17.01	Vochtig hakhout en middenbos	4	3	4
	Totaal aantal waargenomen kwalificerende SNL soorten:	38	42	52

Tabel 9. Aantallen aangetroffen voor de percelen van Stichting Mooi Binnenveld aangewezen natuurbeheertypen kwalificerende SNL-soorten per deelgebied en per jaar.

	Deelgebied	2021	2023	2025
N04.02 Zoete plas	Deelgebied 1	1		
	Deelgebied 2	2		
	Deelgebied 3	1	1	
	Deelgebied 4			
N05.04 Dynamisch moeras	Deelgebied 1	4	6	7
	Deelgebied 2	2	4	3
	Deelgebied 3	2	3	5
	Deelgebied 4	1	2	2
N06.02 Trilveen	Deelgebied 1	1	4	6
	Deelgebied 2	1	1	1
	Deelgebied 3	1	1	3
	Deelgebied 4		1	2
N10.01 Nat schraalland	Deelgebied 1	5	11	13
	Deelgebied 2	3	4	4
	Deelgebied 3	2	5	9
	Deelgebied 4	3	5	4
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Deelgebied 1	9	8	9
	Deelgebied 2	5	7	7
	Deelgebied 3	6	6	8
	Deelgebied 4	7	7	8
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos	Deelgebied 1	1	1	1
	Deelgebied 2		1	
	Deelgebied 3		1	1
	Deelgebied 4		1	

Deelgebied 1 herbergt voor de beheertypen **Dynamisch moeras**, **Trilveen** en **Nat schraalland** de meeste kwalificerende soorten (tabel 9). Voor beheertype **Kruiden- en faunarijk grasland** ontlopen de aantallen elkaar niet veel. Voor nagenoeg alle deelgebieden nemen de aantallen aangetroffen kwalificerende SNL-soorten van deze vier beheertypen per deelgebied als geheel toe of blijven de aantallen ongeveer gelijk.

3.4 Verspreiding en abundantie

Alleen de karteersoorten zijn door alle karteerders op vergelijkbare wijze in de jaren 2021, 2023 en 2025 geïnventariseerd (zie hfdst. 2). Alleen voor deze soorten kunnen daarom uitspraken over de trends worden gedaan.

Verspreiding

Toe- of afname in verspreiding van de karteersoorten is bepaald door vergelijking van het aantal 50x50 meter vlakken waarin de karteersoorten in 2021, 2023 en 2025 zijn aangetroffen. Een overzicht van alle aangetroffen karteersoorten en de aantallen 50x50 vlakken waarin zij zijn aangetroffen is opgenomen in Bijlage 6; een overzicht van aantallen 50x50 meter vakken met kwalificerende SNL soorten wordt weergegeven in Bijlage 7.

Abundantie

De ontwikkeling in aantallen waarnemingen per abundantieklasse zijn weergegeven in Bijlage 8 en 9. Bij iedere waarneming van een karteersoort is de abundantie geschat met de FLORON-abundantieschaal. In Bijlage 8 is per soort en per jaar (inventarisatieronde) aangegeven welk aandeel (in %) van het totale aantal waarnemingen binnen een bepaalde abundantieklasse valt. In Bijlage 9 is dit voor een aantal veel voorkomende soorten in een staafdiagram weergegeven. Voor een niet opgegeven abundantie is de abundantie A ingevoerd.

Overvloedige verjonging door uitzaai op een groeiplaats van Blauwe knoop (fot Ruud Beringen)

4 Trends en veldindrukken

De vegetatie in het gebied van Mooi Binnenveld is volop in ontwikkeling. De verschillen in soortensamenstelling tussen terreindelen met en zonder opgebracht maaisel (Bijlage 12) worden kleiner. In alle deelgebieden zijn in 2025 meer karteersoorten waargenomen dan bij de vorige ronden. In deelgebied 2 waar nooit maaisel is opgebracht zijn zowel het aantal 50x50 meter vlakken met karteersoorten als de aantallen karteersoorten per 50x50 meter vlak toegenomen.

De meeste karteersoorten worden nog steeds aangetroffen in deelgebied 1, waar in 2019 ten oosten van het plankier maaisel uit De Hel en de Blauwe Hel is opgebracht. Soorten die in hoofdzaak ten oosten van het plankier in deelgebied 1 worden aangetroffen zijn naast alle orchideeën soorten, *Gewone dotterbloem*, *Moerasviooltje*, *Sterzegge* en *Pluimzegge*. Binnen deelgebied 1 is het aantal 50x50 meter vlakken waarin karteersoorten zijn waargenomen in 2025 wel afgenomen. Mogelijk is dit deels beïnvloed door dat een gebied rondom de groeiplaatsen van *Watercrassula* niet bezocht is. Een soort als *Knoopkruid* die in 2021 uitsluitend ten westen van het plankier, waar maaisel uit de Bennekomse Meent was opgebracht, werd aangetroffen heeft zich duidelijk verder verspreid naar het oosten.

Een flink aantal soorten van moerassen en schrale graslanden is zowel wat betreft verspreiding (aantal 50x50 meter vlakken) als abundantie (geschatte aantallen per groeiplaats) toegenomen. Het betreft soorten als: *Moeraskartelblad*, *Melkeppe*, *Snavelzegge*, *Wateraardbei*, *Grote boterbloem*, *Grote ratelaar*, *Knoopkruid*, *Veldrus*, *Kale jonker*, *Klokjesgentiaan*, *Stijve ogentroost*, *Blauwe zegge*, *Geelgroene zegge* en *Kamgras*. *Ruw walstro* neemt in verspreiding toe maar niet wat betreft abundantie. Russen (*Juncus* soorten zoals *Pitrus*, *Biezenknoppen* en *Veldrus*) en *Riet* zijn plaatselijk talrijk aanwezig, maar leiden over het algemeen niet tot dichte monotone vegetaties. Van een afstand en van opzij lijken deze soorten te domineren, maar in het veld zijn de vegetaties vaak verrassend soortenrijk. Alleen *Veldrus* vormt vanwege zijn groeiwijze (rhizomen) plaatselijk dichte soortenarme vegetaties. De beoogde natuurbeheertypen lijken zich goed te ontwikkelen.

Een aantal soorten is, na een toename in verspreiding in 2023, in 2025 weer in minder 50x50 vlakken waargenomen. Het betreft de soorten: *Tweerijige zegge*, *Pluimzegge*, *Hoge cyperzegge*, *Waterkruid*, *Moeraskruid*, *Blauwe knoop*, *Schildereprijs* en *Melkviooltje*. De soorten *Moeraskruid* en *Blauwe knoop* zijn in 2025 op de aanwezige groeiplaatsen echter wel over het geheel in grotere aantallen (hogere abundanties) waargenomen. Op sommige groeiplaatsen vertoonden deze soorten een overvloedige verjonging. Mogelijk concentreren deze soorten zich vanaf de locaties waarop ze ooit met maaisel terechtgekomen zijn op de voor hun optimale plekken.

De moerasplanten *Moerasbasterdwederik* en *Pijptorkruid* zijn na een sterke afname in verspreiding in 2023 in 2025 weer in meer 50x50 meter vlakken waargenomen. *Zompzegge*, *Stijve zegge*, *Zwarte zegge*, *Ile zegge* en *Zeegroene muur* zijn, na in 2023 niet meer waargenomen te zijn, in 2025 weer aangetroffen, meestal slechts op een gering aantal groeiplaatsen. De achteruitgang in verspreiding van *Poelruit* lijkt zich voort te zetten. In iedere ronde wordt deze soort minder aangetroffen.

De soorten van vochtige graslanden *Gewone dotterbloem*, *Moeraspirea*, *Gewone brunel*, *Echte koekoeksbloem* en *Gevleugeld hertshooi* blijven wat verspreiding betreft min of meer constant.

De zeggen *Blonde zegge*, *Draadzegge*, *Dwergzegge*, *Bleke zegge* en *Vlozegge* en het *Waterlepelkje* zijn in 2025 voor het eerst waargenomen. Vooral de 14 groeiplaatsen in 5 50x50 meter vlakken ten

noorden van de vlonder, in het perceel waar maaisel van de Bennekomse Meent was opgebracht, waren een verrassing.

De in 2023 voor het eerst waargenomen soorten *Stijve moerasweegbree*, *Blaaszegge*, *Vleeskleurige orchis*, *Gevlekte orchis*, *Rietorchis*, *Moeraswespenorchis*, *Schijngenadekruid*, *Brede orchis*, *Veenpluis*, *Moeraslathyrus*, *Geelhartje*, *Borstelgras* en *Kruipwilg* lijken wat aantallen 50x50 meter vlakken stand te houden of zich uit te breiden. De *Moeraswespenorchis* en de *Gevlekte orchis* werden in 2025 wel op andere groeiplaatsen waargenomen dan in 2023. Vooral *Geelhartje* is zowel wat betreft aantal groeiplaatsen als abundantie toegenomen. De groeiplaats van *Stijve moerasweegbree* heeft zich uitgebreid.

De exoten *Schijngenadekruid* en *Watercrassula* hebben zich op hun groeiplaatsen gehandhaafd of uitgebreid.

Onder de karteersoorten is *Moerasstruisgras* het meest algemeen voorkomende gras, maar *Pijpenstrootje* (geen karteersoort) lijkt in verspreiding en abundantie toe te nemen.

In deelgebied 1 bestond de indruk dat Gewoon veenmos (*Sphagnum palustre*) was toegenomen. Deze soort komt vooral voor in een relatief laag gelegen (Bijlage 10) strook ten oosten van het plankier (Bijlage 11). In deze strook werden ook enkele andere zuurminnende soorten zoals *Veenpluis*, *Gewone waternavel* en *Knolrus* aangetroffen. In de winter en het voorjaar staat deze strook plas-dras. Op 3 maart 2026 zijn er door Marcel Hoosbeek enkele pH en EGV metingen gedaan in plas-dras staande delen met en zonder Veenmos (Bijlage 11). De pH lag op de meetpunten met *Sphagnum* gemiddeld maar iets lager dan op meetpunten zonder Veenmos.

De stikstof minnende 1-jarige *Tandzaad*-soorten (geen karteersoorten) leken in de lager gelegen delen fors toegenomen te zijn.

Er zijn in 2025 meer kwalificerende soorten voor de beheertypen Dynamisch moeras (N05.04), Trilveen (N06.02) en Nat schraalland (N10.01) aangetroffen. Er zijn 17 soorten aangetroffen die kwalificeren voor beheertype Nat schraalland (N10.01). Voor Dynamisch moeras (N05.04), Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en Trilveen (N06.02) zijn resp. 9, 9 en 7 kwalificerende soorten aangetroffen. De meeste kwalificerende soorten zijn in deelgebied 1 aangetroffen. In deelgebied 1 komen regelmatig 50x50 meter vakken voor met 6 tot 8 kwalificerende soorten voor de beheertypen Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en Nat schraalland (N10.01).

Beheertype Nat Schraalland kwalificeert zich nu al tot kwaliteit “midden” (5-8 kwalificerende soorten) tot “hoog” (minimaal 8 kwalificerende soorten, waarvan ten minste 5 op >15% van de oppervlakte van het beheertype en twee soortgroepen vertegenwoordigd zijn). Ook de andere natuurbeheertypen schuiven in de richting van kwaliteit laag naar midden tot hoog. (zie <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap/natuurtypen>).

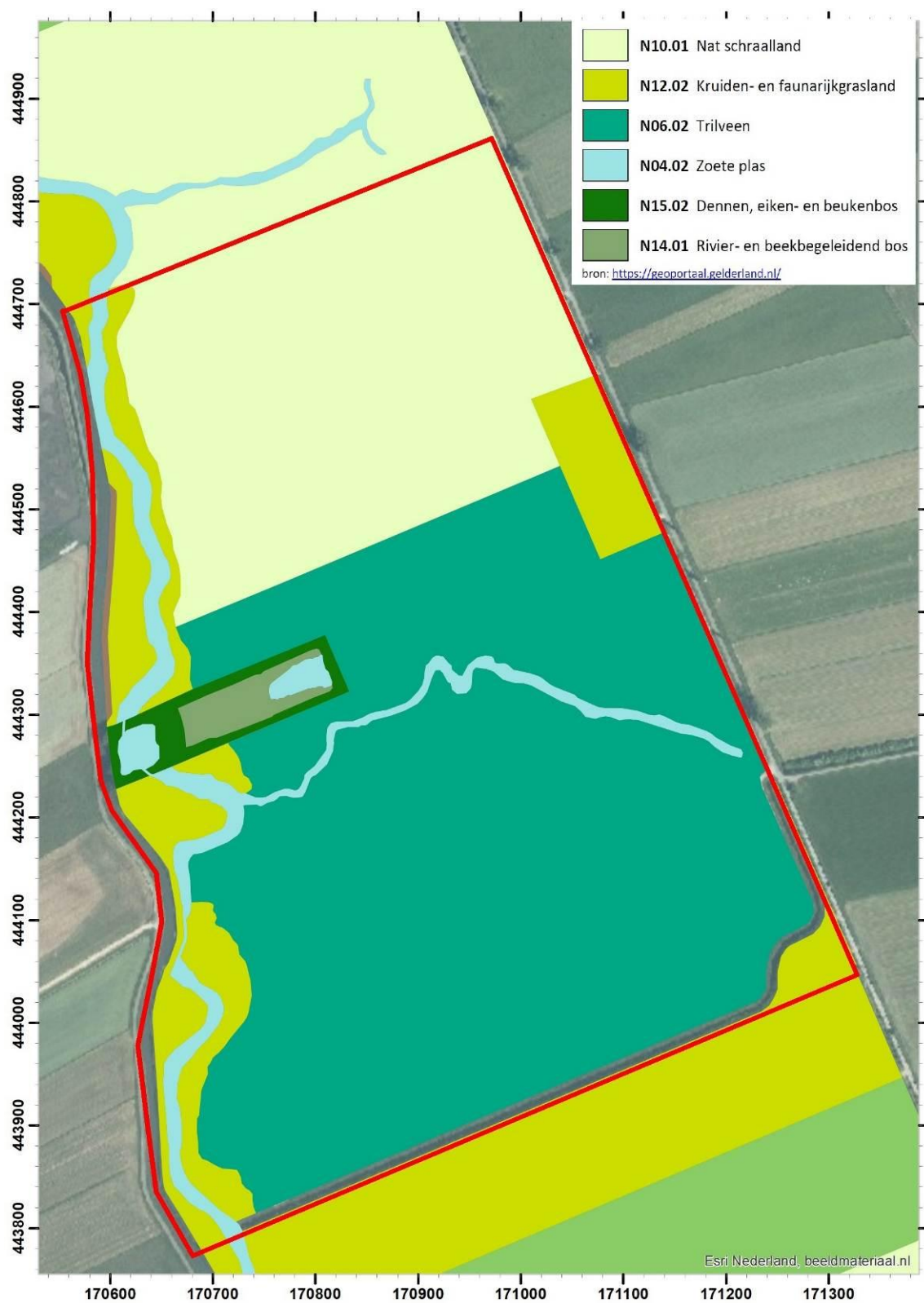
,

bronvermelding

Koomen, F. 2020. Monitoringplan Binnenveldse Hooilanden. Gebiedsdelen Stichting Mooi Binnenveld en Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Stichting Mooi Binnenveld.

Sparrius, L.B., Odé, B. & Beringen, R. 2014. Basisrapport voor de Rode Lijst Vaatplanten 2012. FLORON-rapport 57. FLORON, Nijmegen.

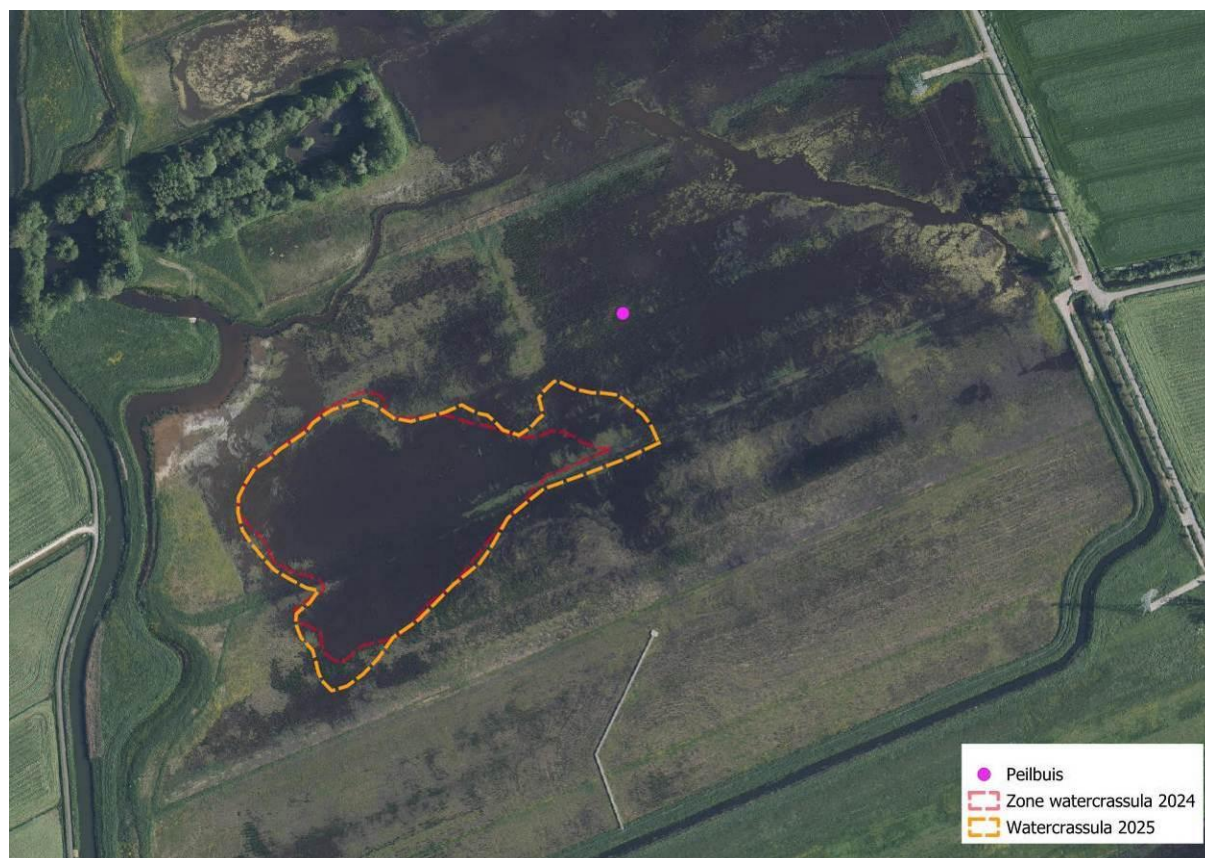
Bijlage 1. De in het Natuurbeheerplan van de provincie Gelderland vastgestelde beheertypen.

Bijlage 2. De verdeling in deelgebieden.

Bijlage 3. De verspreiding van Watercrassula in 2024 en 2025.

Bijlage 4. Tijdens de SNL florakartering 2025 vastgelegde groeiplaatsen.

Bijlage 5. Totaallijst aangetroffen soorten met aantal vastgelegde waarnemingen per deelgebied per jaar.

RL.: Rode Lijst-soort (BE: bedreigd, KW: kwetsbaar, GE: gevoelig); **Zeld.:** zeldzaamheid (a: algemeen, z: zeldzaam, zz: zeer zeldzaam, zzz: zeer zeer zeldzaam); **2021:** aantal waarnemingen in 2021; **2023:** aantal waarnemingen in 2023; **2025:** aantal waarnemingen in 2025 .Karteersoorten zijn **vet** gedrukt.

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Acer platanoides	Noorse esdoorn		a							1								
Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn		a							1	1	1						
Achillea millefolium	Duizendblad		a		1					1	1	1						
Achillea ptarmica	Wilde bertram		a	1	1	24			1	1	1	1		33		5	1	2
Aegopodium podagraria	Zevenblad		a							1	1	1						
Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje		a							1		1						
Agrostis canina	Moerasstruisgras		a	86	105	65				4	5	22	16	7	38	19	28	28
Agrostis capillaris	Gewoon struisgras		a	1	2	2				2	1	1						
Agrostis gigantea	Hoog struisgras		a	1						1		2						
Agrostis stolonifera	Fioringras		a	2	2	3	1		1	1	1	1				1	1	1
Ajuga reptans	Kruipend zenegroen		a	2	4	5										1		
Alchemilla mollis	Fraaie vrouwenmantel		a	1														
Alisma plantago-aquatica	Grote waterweegbree		a	2	2	2				1	1	1			1	2	1	2
Allium vineale	Kraailook		a	1	1	1						1						
Alnus glutinosa	Zwarte els		a	1	2	2				2	1	1				2	2	1
Alopecurus geniculatus	Geknikte vossenstaart		a	2	1				1	1	1	1					1	1
Alopecurus pratensis	Grote vossenstaart		a	1	1	1	1											
Amaranthus hybridus	Franse / Basterdamarant		z						1									
Amaranthus retroflexus	Papegaaienkruid		a															1
Angelica sylvestris	Gewone engelwortel		a														1	1
Anthemis cotula	Stinkende kamille	BE	zz															1
Anthoxanthum odoratum	Gewoon reukgras		a	1	2	2					1	1					1	2
Anthriscus sylvestris	Fluitenkruid		a		1			1	1	1	1	1						1
Arrhenatherum elatius	Glanshaver		a	1	1						1	1					1	2

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Artemisia vulgaris	Bijvoet		a							1	1	1					1	
Atriplex prostrata	Spiesmelde		a						1	1						1	1	1
Baldellia ranunculoides subsp. ranunculoides	Stijve moerasweegbree	BE	zz								1	2			2			
Bellis perennis	Madeliefje		a							1								1
Berberis thunbergii	Japanse berberis		a							1								
Berula erecta	Kleine watereppe		a	7	2	4				2	2	1				6	4	6
Betula pendula	Ruwe berk		a		1					1	1	1					1	2
Betula pubescens	Zachte berk		a		1	2												
Bidens cernua	Knikkend tandzaad		a	2	2	3					1	1			1		1	
Bidens frondosa	Zwart tandzaad		a	1	1	3			1	1	1	1				1	1	1
Bidens radiata	Riviertandzaad		zz		1	1												
Bidens tripartita	Veerdelig tandzaad		a	1	1	1			1			1						1
Brassica napus / rapa	Koolzaad / Raapzaad		a															1
Brassica nigra	Zwarte mosterd		a								1	1				1		1
Brassica rapa	Raapzaad		a							1		1						
Bromus hordeaceus	Zachte dravik		a					1									1	
Calamagrostis canescens	Hennegras		a	6	2	3					1	1						1
Calamagrostis epigejos	Duinriet		a	1						1	1							
Callitriche obtusangula	Stomphoekig sterrenkroos		a	1						2								
Callitriche platycarpa	Gewoon sterrenkroos		a								1							
Caltha palustris subsp. palustris	Gewone dotterbloem		a	12	10	15					1				2			
Capsella bursa-pastoris	Herderstasje		a						1	1		1						1
Cardamine pratensis	Pinksterbloem		a	1								1						
Carduus crispus	Kruldistel		a							1	1	1						
Carex	Zegge (G)			1						1								
Carex acuta	Scherpe zegge		a	2	1	4					1	1				5	1	22
Carex acutiformis	Moeraszegge		a									4				2	10	5
Carex canescens	Zompzegge		a	1		1									1			
Carex demissa	Geelgroene zegge		a	5	29	52				1	2	15	1		17	11	14	35
Carex disticha	Tweerijige zegge		a	2	11	4						1			1		2	1
Carex echinata	Sterzegge		a	7	44	43									3			
Carex elata	Stijve zegge		a	1											7			

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Carex flacca	Zeegroene zegge		a										1					
Carex hirta	Ruige zegge		a	1	1							1						
Carex hostiana	Blonde zegge	BE	zz			1								1				
Carex lasiocarpa	Draadzegge	KW	z											1				
Carex leporina	Hazenzegge		a	2	1							2			1			1
Carex nigra	Zwarte zegge		a	2		1												5
Carex oederi	Dwergzegge		a			1						4						
Carex otrubae	Valse voszegge		a									1				1		3
Carex pallescens	Bleke zegge		z			2												
Carex panicea	Blauwe zegge		a	3	53	59				3	5	13		4	28	9	15	40
Carex paniculata subsp. paniculata	Pluimzegge		a	11	30	22												1
Carex pseudocyperus	Hoge cyperzegge		a	4	9	5						2				2	3	2
Carex pulicaris	Vlozegge	BE	zz			14												
Carex remota	IJle zegge		a													2		3
Carex rostrata	Snavelzegge		a	3	15	18								1				2
Carex spicata	Gewone bermzegge		a									1						
Carex vesicaria	Blaaszegge		a		2	1												
Centaurea cyanus	Korenbloem	GE	a													1		
Centaurea jacea	Knoopkruid		a	30	52	38					2	16		34	29	6	30	25
Centaureum erythraea	Echt duizendguldenkruid		a	1	1	16						1						2
Centaureum pulchellum	Fraai duizendguldenkruid		a		1	4						4						3
Cerastium fontanum	Gewone / Glanzige hoornbloem						1											
Cerastium fontanum subsp. vulgare	Gewone hoornbloem		a	1	1	2	1			1	2	1				2	2	2
Cerastium glomeratum	Kluwenhoornbloem		a		1							1					1	
Chamaecyparis lawsoniana	Californische cipres									1								
Chenopodium album	Melganzenvoet		a	1					1	1		1					2	1
Chenopodium ficifolium	Stippelganzenvoet		a	1					1									
Cichorium intybus	Wilde cichorei		a									1						
Cirsium	Vederdistel (G)				2													
Cirsium arvense	Akkerdistel		a	2	1	1	1		1	1	1	1				1	1	4
Cirsium palustre	Kale jonker		a	73	88	55				1	9	16	11		25	26	31	31
Cirsium vulgare	Speerdistel		a	1	1	1			1	1	1	1				1	2	3

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Comarum palustre	Wateraardbei		a	3	12	26						1	1				2	
Convolvulus arvensis	Akkerwinde		a							1	1							
Convolvulus sepium	Haagwinde		a	1	1		1	1	1	1	1	1				2	2	2
Cornus sanguinea	Rode kornoelje		a								1	1						
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn		a							2	1	1						
Crepis capillaris	Klein streepzaad		a	2	2				1	1	1	1				2	2	1
Cynodon dactylon	Handjesgras		z							1								
Cynosurus cristatus	Kamgras	GE	a	12	24	22				1	4	8	1		4			
Cyperus fuscus	Bruin cypergras		zz									1						
Dactylis glomerata subsp. glomerata	Gewone kroppaar		a				1		1	1	1	1				1		1
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis	KW	z		4	6												
Dactylorhiza maculata	Gevlekte orchis	GE	a		4							1						
Dactylorhiza majalis	Brede orchis	KW	z		1	2												
Dactylorhiza majalis/praetermissa/sphagnicola	Brede orchis / Rietorchis				43	43												
Dactylorhiza praetermissa	Rietorchis		a		9										3			
Dactylorhiza praetermissa var. junialis	Gevlekte rietorchis				2													
Daucus carota	Peen		a	1	1	2				1	1	3						
Deschampsia cespitosa	Ruwe smele		a	1	1	2				1						2	2	1
Dipsacus fullonum	Grote kaardenbol		a	1		1	1			1	1	1						
Echinochloa crus-galli	Europese hanenpoot		a	1		2				1		1			1		1	1
Echinochloa muricata	Stekelige hanenpoot		a							1	1							
Eleocharis acicularis	Naaldwaterbies		a									1					2	
Eleocharis palustris	Gewone waterbies		a	1	3	1					1	1				1	2	3
Elymus repens	Kweek		a	1	1		1		1	1	1	1					1	1
Epilobium ciliatum	Beklierde basterdwederik		a	1													1	1
Epilobium hirsutum	Harig wilgenroosje		a	1	2	1		1		1	1	1				1	2	3
Epilobium palustre	Moerasbasterdwederik	GE	a	5	2	4				2	2		7		9			
Epilobium parviflorum	Viltige basterdwederik		a	1	1	1				1	1	1					2	1
Epilobium tetragonum	Kantige basterdwederik		a	2	1	2				1	1	1					1	1
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis	KW	z		1	1												
Equisetum arvense	Heermoes		a								1	1					1	2
Equisetum fluviatile	Holpijp		a	1		1					3	1	3	1	5	1	4	16

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
				2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Equisetum palustre	Lidrus		a	1	1	3	1			1	1	1				1		2
Erigeron annuus	Zomerfijnstraal		zz								1	1				1	1	1
Erigeron canadensis	Canadese fijnstraal		a	1	1					1	1	1				2	1	
Erigeron sumatrensis	Hoge fijnstraal				1													
Eriophorum angustifolium	Veenpluis		a		1	4												
Erodium cicutarium subsp. cicutarium	Gewone reigersbek		a														1	1
Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid		a	2	1	1											1	
Euphrasia stricta	Stijve ogentroost	GE	a	4	29	44					1	18			11	8	16	35
Festuca rubra	Rood zwenkgras		a							1		1						
Filago germanica	Duits viltkruid		z														1	
Filipendula ulmaria	Moerasspirea		a	43	54	35	2	1			1	1			5	13	6	16
Fragaria vesca	Bosaardbei	GE	a	1														
Frangula alnus	Sporkehout		a							1								
Fraxinus excelsior	Es		a							1	1	1						
Galeopsis tetrahit	Gewone hennepnetel		a							1	1					1	2	
Galinsoga parviflora	Kaal knopkruid		a						1									1
Galinsoga quadriradiata	Harig knopkruid		a						1									1
Galium aparine	Kleefkruid		a							1	1	1				1	1	1
Galium mollugo subsp. erectum	Glad walstro		a								1							
Galium palustre	Moeraswalstro		a	2	1	3				1	1	2				3	1	2
Galium uliginosum	Ruw walstro		a	74	110	71				4	6	16			17	11	31	22
Gentiana pneumonanthe	Klokjesgentiaan	GE	a	22	127	75					1	15		19	30		37	38
Geranium dissectum	Slipbladige ooievaarsbek		a		1			1			1	1						
Geranium molle	Zachte ooievaarsbek		a									1						
Geranium pusillum	Kleine ooievaarsbek		a						1									
Glechoma hederacea	Hondsdrif		a	1	1	2	1			1	1	1				2	2	1
Glyceria declinata	Getand vlotgras		a												1			
Glyceria fluitans	Mannagras		a	1	1					1	1	1					2	2
Glyceria maxima	Liesgras		a	1			1	1	1	1	1	1					3	3
Glyceria notata	Stomp vlotgras		a	1														
Gnaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem		a	1														
Gnaphalium uliginosum	Moerasdroogbloem		a	1	2	1				1	2	1			1		2	3

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Helminthotheca echioides	Dubbelkelk		z		1													
Heracleum mantegazzianum	Reuzenberenklauw		a							1								
Heracleum sphondylium subsp. sphondylium	Gewone berenklauw		a		1					1	1	1						
Holcus lanatus	Gestreepte witbol		a	3	2	1	1		1	1	1	1				2	1	1
Hydrocotyle vulgaris	Gewone waternavel		a	12	6	41					1	1				1	3	5
Hypericum maculatum subsp. obtusiusculum	Kantig hertschooi		a	1		2				1		1				1	1	1
Hypericum perforatum	Sint-Janskruid		a		1						1	1						
Hypericum tetrapterum	Gevleugeld hertschooi		a	3	8	9												
Hypochaeris radicata	Gewoon biggenkruid		a	1	2	3				1	1	1				1	2	1
Impatiens capensis	Oranje springzaad		a															2
Iris pseudacorus	Gele lis		a	1	1	1				1	1	1				3	3	2
Isolepis fluitans	Vlottende bies	KW	z								1							
Isolepis setacea	Borstelbies		a	1													1	
Jacobaea aquatica	Waterkruiskruid		a	47	84	48					3		14	37	20	6	24	27
Jacobaea paludosa	Moeraskruiskruid		a	7	3	3					1			11	8		1	
Jacobaea vulgaris	Jakobskruiskruid / Duinkruiskruid		a	1						1		1				1		
Jacobaea vulgaris subsp. dunensis	Duinkruiskruid																	1
Jacobaea vulgaris subsp. vulgaris	Gewoon jakobskruiskruid				2	1					1					2	1	2
Juncus acutiflorus	Veldrus		a	53	89	62				6	9	18	7	5	32	2	27	21
Juncus articulatus	Zomprus		a	4	2	3				1	1	1			1	2	1	2
Juncus bufonius	Greppelrus		a	2						1		1					1	2
Juncus bulbosus	Knolrus		a	5	6	17				1	1	1					2	1
Juncus conglomeratus	Biezenknoppen		a	2		2				1	1	1				2		
Juncus effusus	Pitrus		a	2	1	2	1		1	1	1	1			1	2	1	1
Juncus x kern-reichgeltii	Pitrus x Biezenknoppen			1	1	1											8	2
Lactuca serriola	Kompassla		a	1	1	1				1	1	1				1	2	2
Lamium album	Witte dovenetel		a							1								
Lamium purpureum	Paarse dovenetel		a														1	
Lapsana communis	Akkerkool		a							1		1						
Lathyrus hirsutus	Ruige lathyrus		zz														1	
Lathyrus palustris	Moeraslathyrus	KW	z			2					2			1	5			
Lathyrus pratensis	Veldlathyrus		a	1	1					1		1				1		

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Lemna minor	Klein kroos		a	2						1	1	1					1	
Lemna trisulca	Puntkroos		a							1								
Leontodon saxatilis	Kleine leeuwentand		a	6	2	5				1	1	1					2	4
Lepidium didymum	Kleine varkenskers		a						1	2		1					1	1
Leucanthemum vulgare	Gewone margriet		a	2	2	3						2			2	2	2	3
Limosella aquatica	Slijkgroen		z									1						
Linaria vulgaris	Vlasbekje		a													2	1	
Lindernia dubia	Schijngenadekruid		zz								1	1						
Linum catharticum	Geelhartje	KW	z		1	6												2
Lipandra polysperma	Korrelganzenvoet		a		1				1								1	1
Lolium multiflorum	Italiaans raaigras		a		1		1		1									
Lolium perenne	Engels raaigras		a	1	3	1	1		1	1	1	1					1	2
Lotus pedunculatus	Moerasrolklaver		a	2	1	3			1	1	1	1				3	1	1
Ludwigia palustris	Waterlepel	BE	zz									1						
Luzula multiflora subsp. multiflora	Veelbloemige veldbies		z															1
Lycopus europaeus	Wolfspoot		a	1	2	5			1	1	1	1				2	1	3
Lysimachia nummularia	Penningkruid		a									1				2	1	1
Lysimachia vulgaris	Grote wederik		a	2	1	3	4			1	1	1				3	1	2
Lythrum salicaria	Grote kattenstaart		a	1	3	9	4	1	1	1	1	1			1	3	1	2
Malus x domestica	Eetappel											1						
Matricaria chamomilla	Echte kamille		a						1	1	1	1				2	1	1
Matricaria discoidea	Schijfkamille		a									1						
Medicago lupulina	Hopklaver		a						1	1	1	1					1	1
Melilotus albus	Witte honingklaver		a								1	1						
Melilotus altissimus	Goudgele honingklaver		a							1								
Mentha aquatica	Watermunt		a	1	2	3				1	1	1				2	1	4
Mentha arvensis	Akkermunt		a	1	3	3				1	1	1				1	1	1
Mentha x verticillata	Kransmunt		a		1							1						
Molinia caerulea	Pijpenstrootje		a	4	1	10									1			2
Myosotis arvensis	Akkervergeet-mij-nietje		a								1							
Myosotis discolor subsp. dubia	Bleek vergeet-mij-nietje		zz												1			
Myosotis laxa subsp. caespitosa	Zompvergeet-mij-nietje		a	1	1	2				1	2	1					1	1

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Myosotis scorpioides	Moeras- / Weidevergeet-mij-nietje		a	1	1	1					1	1				2	1	1
Nardus stricta	Borstelgras	GE	a		1	2												
Nasturtium officinale	Witte waterkers		a														1	
Nuphar lutea	Gele plomp		a							1	1	1				1		
Nymphoides peltata	Watergentiaan		a							1								
Oenanthe aquatica	Watertorkruid		a								11							
Oenanthe fistulosa	Pijptorkruid		a	9	2	7				4	2	14	27	5	6		1	8
Oenothera biennis	Middelste teunisbloem		a								1	1						
Oenothera glazioviana	Grote teunisbloem		a	1														
Oenothera x fallax	Gestreepte teunisbloem		a									1						
Oxybasis rubra	Rode ganzenvoet		a				1	1	1									1
Papaver rhoeas	Grote klaproos		a															1
Parentucellia viscosa	Kleverige ogentroost		z	1	2	4					1	2			4		2	3
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	KW	z	37	52	65				4	13	26	27	27	19		6	7
Persicaria amphibia	Veenwortel		a	1	4	2	1		1	1	1	1				4	2	2
Persicaria hydropiper	Waterpeper		a	1	1	1				1		1				1	1	1
Persicaria lapathifolia	Beklierde duizendknoop		a	1	1	1	1		1	1	1					3	1	1
Persicaria maculosa	Perzikkruid		a	1	1	1	1		1	1	1	1				1	1	1
Persicaria minor	Kleine duizendknoop		a	2	1	1				1					1	2		2
Persicaria mitis	Zachte duizendknoop		a							1	1	1					1	
Peucedanum palustre	Melkeppe		a	28	31	22				4	9	20	1		4			
Phalaris arundinacea	Rietgras		a	2	2				1	1	1	2				1	2	2
Phleum pratense	Gewoon timoteegras		a	2	1	1	1		1	1	1	1				1	2	1
Phragmites australis	Riet		a	1	2	3	1		1	1	1	1				2	1	2
Pilosella aurantiaca	Oranje havikskruid		a	1		1												
Pinus sylvestris	Grove den		a			1											1	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree		a	2	1	3			1	1	1	1				1	1	3
Plantago major subsp. intermedia	Getande weegbree		a						1		1							
Plantago major subsp. major	Grote weegbree		a		1	2			1	1	1	1				1	1	2
Poa annua	Straatgras		a						1	2	1	1						1
Poa pratensis / angustifolia / irrigata	Veld- / Smal / Berijpt beemdgras											1						
Poa pratensis subsp. pratensis	Veldbeemdgras		a		1					1							1	1

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Poa trivialis	Ruw beemdgras		a				1		1	1	1	1				1	1	2
Polygonum aviculare	Gewoon varkensgras		a						1	1	1	1					1	1
Populus	Populier (G)					1												
Populus alba	Witte abeel		a		2	1												
Populus nigra	Zwarte populier		a									1					1	
Populus tremula	Ratelpopulier		a		1	2				1	1							
Populus x canadensis	Canadapopulier		a									1					1	1
Populus x canadensis / nigra	Canada- / Zwarte populier					1												
Potamogeton pusillus	Tenger fonteinkruid		a	2						1								
Potentilla anserina	Zilverschoon		a			1						1						1
Potentilla erecta	Tormentil		a	3	9	14											5	2
Potentilla reptans	Vijfvingerkruid		a									1					1	
Prunella vulgaris	Gewone brunel		a	62	109	68				1	8	20	13	44	38	11	34	29
Prunus avium	Zoete kers		a							1								
Prunus serotina	Amerikaanse vogelkers		a							1	1	2						
Pseudognaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem		a		1	1											1	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes		a	2	2	1				1	1	1				1	2	4
Pulicaria vulgaris	Klein vlooienkruid		z	10	5	5				1	3	1				2	9	2
Quercus robur	Zomereik		a							1	1	1						1
Quercus rubra	Amerikaanse eik		a							1	1	1						
Ranunculus acris	Scherpe boterbloem		a	2	1	1			1	1		1					1	1
Ranunculus flammula	Egelboterbloem		a	5	1	6				1	1	1			1	2	1	2
Ranunculus lingua	Grote boterbloem		a		1	1					2	4	3	4	8			
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem		a	2	1	2	1		2	1	1	1				2	1	1
Ranunculus sceleratus	Blaartrekkende boterbloem		a	1	1					1	1	1				1		2
Raphanus raphanistrum	Knopherik		a							1		1						
Rhinanthus angustifolius	Grote ratelaar		a	57	97	64				7	18	24	20	21	33	20	23	30
Rorippa amphibia	Gele waterkers		a								1	1				1		
Rorippa palustris	Moeraskers		a	1	1	2			1		1					1		2
Rorippa sylvestris	Akkerkers		a					1		1	1	1					1	1
Rosa	Roos (G)									1								
Rosa canina	Hondsroos		a									1						1

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Rubus	Braam (G)									1	1	1					1	1
Rubus caesius	Dauwbraam	a														4	1	
Rubus laciniatus	Peterseliebraam	a								1								
Rumex acetosa	Veldzuring	a	1	2	2	1					1	1				1	2	2
Rumex acetosella	Schapenzuring	a										1						
Rumex conglomeratus	Kluwenzuring	a	2	1	1					1	1	1				3	1	1
Rumex crispus	Krulzuring	a	1	1	1		1			1	1	1					1	3
Rumex hydrolapathum	Waterzuring	a	5	1												1	1	2
Rumex maritimus	Goudzuring	a														3	1	
Rumex obtusifolius	Ridderzuring	a	1	2	2	1		1	1	1	1	1				2	2	1
Rumex x pratensis	Bermzuring	a				1												
Sagina apetala / micropetala	Donkere / Uitstaande vetmuur	a																1
Sagina procumbens	Liggende vetmuur	a	1	2	1							1					1	
Salix alba	Schietwilg	a			1	1				2	1	1				2	1	2
Salix aurita	Geoorde wilg	a									1	1					2	1
Salix caprea	Boswilg	a	1	1	2	1				1	1							
Salix cinerea	Grauwe wilg s.l.	a	1	1	3	1				1		2						
Salix pentandra	Laurierwilg	z								1								
Salix repens	Kruipwilg	a		1	3													
Salix viminalis	Katwilg	a	1	1	2	1												
Sambucus nigra	Gewone vlier	a								1	1	1						
Sambucus nigra 'Laciniata'	Peterselievlier	a										1						
Schedonorus arundinaceus	Rietzwenkgras	a	1	1	1			1			1							
Schedonorus giganteus	Reuzenzwenkgras	a										1						
Schoenoplectus lacustris	Mattenbies	a	1		3						2	1					1	1
Schoenoplectus lacustris / tabernaemontani	Mattenbies / Ruwe bies				1													
Scorzoneroidees autumnalis	Vertakte leeuwentand	a		1	1							1					1	1
Scutellaria galericulata	Blauw glidkruid	a	2	3	2					1	1	1				12	3	17
Senecio inaequidens	Bezemkruiskruid	a	3	1						1						3	1	1
Senecio vulgaris	Klein kruiskruid	a	1							1		1				1	2	
Silene flos-cuculi	Echte koekoeksbloem	a	90	80	37	1				2	7	13	6	5	22	17	10	18
Sinapis arvensis	Herik	a		1													1	

			Deelgebied 1 Deelgebied 1A Deelgebied 2 Deelgebied 3 Deelgebied 4															
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Sisymbrium officinale	Gewone raket		a						1	1	1						1	
Solanum dulcamara	Bitterzoet		a	1	1					1						3		1
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade		a						2	1								
Sonchus arvensis	Akkermelkdistel		a								1							
Sonchus asper	Gekroesde melkdistel		a		2				1	1	1	1				1	1	1
Sonchus oleraceus	Gewone melkdistel		a	1						1	1	1					2	1
Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes		a							1	1	1						
Sparganium emersum	Kleine egelskop		a									1						
Sparganium erectum	Grote egelskop		a	3	1	2					1	1				1	2	2
Spirodela polyrhiza	Veelwortelig kroos		a	1														
Stachys palustris	Moerasandoorn		a	1	2	2				1	1	1				4	1	2
Stellaria graminea	Grasmuur		a	1	1							1				1	1	1
Stellaria media	Vogelmuur		a								1							
Stellaria palustris	Zeegroene muur		a	5		1						5	4		2	1		
Succisa pratensis	Blauwe knoop	GE	a	37	119	58								41	35	4	30	23
Symphytum officinale	Gewone smeewortel		a	1	1	1	1		1	1	1	1				1	1	2
Tanacetum vulgare	Boerenwormkruid		a									1				1		
Taraxacum officinale	Paardenbloem		a	1	1	1			1	1	1	1				2	1	2
Thalictrum flavum	Poelruit		a	36	26	16		1		2	1	1	2	5	5	16	13	12
Tilia platyphyllos	Zomerlinde		z							1								
Tilia x europaea	Hollandse linde		a									1						
Trifolium arvense	Hazenpootje		a													1		
Trifolium dubium	Kleine klaver		a	1	2	2				1	1	2					2	2
Trifolium fragiferum	Aardbeiklaver		a	1														
Trifolium hybridum subsp. hybridum	Basterdklaver		a	1	1												1	1
Trifolium pratense	Rode klaver		a	1	1	2			1	1	1	1					1	1
Trifolium repens	Witte klaver		a	1	2	2	1		1	1	1	1				2	1	1
Tripleurospermum maritimum	Reukeloze kamille		a	1	1				1	1	1	2				1	1	1
Triticum aestivum	Tarwe									1								
Tussilago farfara	Klein hoefblad		a	1						1								1
Typha angustifolia	Kleine lisdodde		a		1					1	1	1						
Typha latifolia	Grote lisdodde		a	2	1	3			1	1	1	1				3	2	2

				Deelgebied 1			Deelgebied 1A			Deelgebied 2			Deelgebied 3			Deelgebied 4		
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	zeld.	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Urtica dioica	Grote brandnetel		a	1	2	2	1		1	1	1	1				1	1	1
Utricularia vulgaris	Groot blaasjeskruid		a										2	1				
Valeriana officinalis	Echte valeriaan		a	4	1	1	4	1		1	1	1				4	1	3
Veronica anagallis-aquatica	Blauwe waterereprijs		a									1						
Veronica anagallis-aquatica / catenata	Blauwe / Rode waterereprijs										1							
Veronica beccabunga	Beekpunge		a	1	2													
Veronica catenata	Rode waterereprijs		a	2	1					4	7	1	5				2	
Veronica scutellata	Schildereprijs		a	39	39	19				1	11	17	36	22	22	18	33	24
Veronica serpyllifolia	Tijmereprijs		a	3	1												1	
Vicia cracca	Vogelwikke		a	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	2	2
Vicia hirsuta	Ringelwikke		a	1	1				1		1	1						1
Vicia sativa subsp. segetalis	Vergeten wikke		a						1			1						1
Vicia tetrasperma	Vierzadige / Slanke wikke		a	1	1													
Vicia tetrasperma subsp. tetrasperma	Vierzadige wikke		a														1	1
Vicia villosa	Bonte wikke		z									1						
Viola palustris	Moerasviooltje		a	6	4	10												
Viola stagnina	(Veen-)Melkviooltje	BE	zzz		4	6				2	3			3	4	6	14	1
Vulpia myuros	Gewoon langbaardgras		a								1							
aantal soorten:				178	184	160	40	14	63	173	175	213	22	21	53	117	168	177
aantal waarnemingen:				1159	1832	1572	50	14	65	216	302	517	208	330	522	393	652	784
aantal karteersoorten:				39	44	51	2	2	0	19	30	35	21	20	40	24	27	33

Bijlage 6. Aantal 50x50 meter vakken met karteersoorten per inventarisatieronde.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2021	2023	2025	aantal 50x50 vakken
<i>Isolepis fluitans</i>	Vlottende bies		1		alleen in 2023
<i>Agrostis canina</i>	Moerasstruisgras	74	83	108	bij iedere ronde meer
<i>Carex demissa</i>	Geelgroene zegge	15	33	72	
<i>Carex panicea</i>	Blauwe zegge	14	46	74	
<i>Carex rostrata</i>	Snavelzegge	3	11	15	
<i>Centaurea jacea</i>	Knoopkruid	23	75	88	
<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker	65	68	80	
<i>Comarum palustre</i>	Wateraardbei	3	10	13	
<i>Cynosurus cristatus</i>	Kamgras	11	19	23	
<i>Equisetum fluviatile</i>	Holpijp	4	8	15	
<i>Euphrasia stricta</i>	Stijve ogentroost	10	36	78	
<i>Galium uliginosum</i>	Ruw walstro	49	74	79	
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Klokjesgentiaan	7	66	79	
<i>Hypericum tetrapterum</i>	Gevleugeld hertshooi	3	8	9	
<i>Juncus acutiflorus</i>	Veldrus	43	70	86	
<i>Pedicularis palustris</i>	Moeraskartelblad	31	50	63	
<i>Peucedanum palustre</i>	Melkeppe	20	29	32	
<i>Ranunculus lingua</i>	Grote boterbloem	2	4	8	
<i>Rhinanthus angustifolius</i>	Grote ratelaar	56	86	101	
<i>Thalictrum flavum</i>	Poelruit	44	39	26	constante afname
<i>Utricularia vulgaris</i>	Groot blaasjeskruid	3	1		
<i>Carex acutiformis</i>	Moeraszegge	2	10	8	eerst toename daarna afname
<i>Carex disticha</i>	Tweerijige zegge	2	11	6	
<i>Carex paniculata</i>	Pluimzegge	7	15	11	
<i>Carex pseudocyperus</i>	Hoge cyperzegge	6	11	9	
<i>Jacobaea aquatica</i>	Waterkruiskruid	39	78	61	
<i>Jacobaea paludosa</i>	Moeraskruiskruid	4	13	7	
<i>Succisa pratensis</i>	Blauwe knoop	21	80	62	
<i>Veronica scutellata</i>	Schildereprijs	48	70	59	
<i>Viola stagnina</i>	Melkviooltje	8	16	5	
<i>Carex echinata</i>	Sterzegge	6	17	17	eerst toename daarna constant
<i>Anthemis cotula</i>	Stinkende kamille			1	in 2025 voor het eerst
<i>Carex hostiana</i>	Blonde zegge			2	
<i>Carex lasiocarpa</i>	Draadzegge			1	
<i>Carex oederi</i>	Dwergzegge			4	
<i>Carex pallescens</i>	Bleke zegge			1	
<i>Carex pulicaris</i>	Vlozegge			5	
<i>Carex spicata</i>	Gewone bermzegge			1	
<i>Ludwigia palustris</i>	Waterlepeltje			1	
<i>Carex leporina</i>	Hazenzegge	2	1	4	in 2025 weer meer

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2021	2023	2025	aantal 50x50 vakken
Epilobium palustre	Moerasbasterdwederik	11	3	10	waargenomen
Oenanthe fistulosa	Pijptorkruid	22	9	27	
Carex canescens	Zompzegge	1		2	in 2025 weer waargenomen
Carex elata	Stijve zegge	1		7	
Carex nigra	Zwarte zegge	2		5	
Carex remota	IJle zegge	2		2	
Stellaria palustris	Zeegroene muur	6		6	
Caltha palustris	Gewone dotterbloem	9	8	9	min of meer constant
Filipendula ulmaria	Moerasspirea	37	38	36	
Prunella vulgaris	Gewone brunel	50	101	98	
Silene flos-cuculi	Echte koekoeksbloem	61	61	69	
Carex flacca	Zeegroene zegge	1			niet meer waargenomen na 2021
Centaurea cyanus	Korenbloem	1			
Heracleum mantegazzianum	Reuzenberenklauw	1			
Nymphoides peltata	Watergentiaan	1			
Baldellia ranunculoides	Stijve moerasweegbree		1	1	sinds 2023 constant
Carex vesicaria	Blaaszegge		2	1	
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis		4	4	
Dactylorhiza maculata	Gevlekte orchis		1	1	
Dactylorhiza praetermissa	Rietorchis		19	16	
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis		1	1	
Lindernia dubia	Schijngenadekruid		1	1	
Dactylorhiza majalis	Brede orchis		1	2	sinds 2023 in meer
Eriophorum angustifolium	Veenpluis		2	3	
Lathyrus palustris	Moeraslathyrus		2	5	
Linum catharticum	Geelhartje		1	9	
Nardus stricta	Borstelgras		1	2	
Centaureum erythraea	Echt duizendguldenkruid	1	1	14	toename in 2025
Leucanthemum vulgare	Gewone margriet	4	4	11	

Bijlage 7. Aantal 50x50 meter vakken per inventarisatieronde waarin kwalificerende SNL-soorten zijn aangetroffen.

(N.B. Eén soort kan kwalificeren voor meerdere natuurbeheertypen)

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2021	2023	2025
N04.02 Zoete plas				
Nymphoides peltata	Watergentiaan	1		
Utricularia vulgaris	Groot blaasjeskruid	3	1	
N05.04 Dynamisch moeras				
Caltha palustris subsp. palustris	Gewone dotterbloem	9	8	9
Carex lasiocarpa	Draadzegge			1
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis		4	4
Dactylorhiza praetermissa	Rietorchis		3	2
Hypericum tetrapterum	Gevleugeld hertshooi	3	8	9
Lathyrus palustris	Moeraslathyrus		2	5
Ludwigia palustris	Waterlepeltje			1
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	31	50	63
Thalictrum flavum	Poelruit	44	39	26
N06.02 Trilveen				
Carex hostiana	Blonde zegge			2
Carex lasiocarpa	Draadzegge			1
Carex pulicaris	Vlozegge			5
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis		4	4
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis		1	1
Linum catharticum	Geelhartje		1	9
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	31	50	63
N10.01 Nat schraalland				
Carex echinata	Sterzegge	6	17	17
Carex hostiana	Blonde zegge			2
Carex lasiocarpa	Draadzegge			1
Carex pallescens	Bleke zegge			1
Carex pulicaris	Vlozegge			5
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis		4	4
Dactylorhiza maculata	Gevlekte orchis		1	1
Dactylorhiza majalis	Brede orchis		1	2
Dactylorhiza majalis/praetermissa	Brede orchis/Rietorchis		16	14
Dactylorhiza praetermissa	Rietorchis		3	2
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis		1	1
Gentiana pneumonanthe	Klokjesgentiaan	7	66	79
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	31	50	63
Succisa pratensis	Blauwe knoop	21	80	62
Veronica scutellata	Schildereprijs	48	70	59

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	2021	2023	2025
<i>Viola stagnina</i>	Melkviooltje	8	15	5
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland				
<i>Agrostis canina</i>	Moerasstruisgras	74	83	108
<i>Carex nigra</i>	Zwarte zegge	2		5
<i>Centaurea jacea</i>	Knoopkruid	23	75	88
<i>Cynosurus cristatus</i>	Kamgras	11	19	23
<i>Jacobaea aquatica</i>	Waterkruiskruid	39	78	61
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Gewone margriet	4	4	11
<i>Prunella vulgaris</i>	Gewone brunel	50	101	98
<i>Rhinanthus angustifolius</i>	Grote ratelaar	56	86	101
<i>Silene flos-cuculi</i>	Echte koekoeksbloem	61	61	69
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos				
<i>Jacobaea paludosa</i>	Moeraskruiskruid	4	13	7

Bijlage 8. Verdeling (%) van de abundanties van de waarnemingen over de abundantie-klassen per jaar.

A: 1 ex., B: 2-5 ex., C: 6-25 ex., D: 26-50 ex., E: 51-500 ex., F: 500-5000 ex., G: >5000 ex., n: totaal aantal waarnemingen met abundantieschatting per jaar.

			A	B	C	D	E	F	G	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	jaar	1	1-5	6-25	26-50	51-500	501-5000	> 5001	totaal
Agrostis canina	Moerasstruisgras	2021	2	2	12	33	46	2	2	n= 125
		2023	3	13	32	24	23	5	0	n= 145
		2025	8	18	18	15	31	10	0	n= 153
Baldellia ranunculoides	Stijve moerasweegbree	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	100	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	0	0	0	25	75	0	0	n= 4
Caltha palustris	Gewone dotterbloem	2021	67	25	8	0	0	0	0	n= 12
		2023	82	18	0	0	0	0	0	n= 11
		2025	71	24	0	6	0	0	0	n= 17
Carex acutiformis	Moeraszegge	2021	0	50	50	0	0	0	0	n= 2
		2023	50	30	20	0	0	0	0	n= 10
		2025	22	33	22	11	0	11	0	n= 9
Carex demissa	Geelgroene zegge	2021	61	22	11	6	0	0	0	n= 18
		2023	38	38	16	4	4	0	0	n= 45
		2025	6	29	37	10	17	2	0	n= 119
Carex disticha	Tweerijsige zegge	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	50	50	0	0	0	0	0	n= 10
		2025	20	40	40	0	0	0	0	n= 5
Carex echinata	Sterzegge	2021	71	29	0	0	0	0	0	n= 7
		2023	43	45	11	0	0	0	0	n= 44
		2025	15	33	50	2	0	0	0	n= 46
Carex elata	Stijve zegge	2021	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2023	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2025	0	43	57	0	0	0	0	n= 7
Carex hostiana	Blonde zegge	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2025	50	0	50	0	0	0	0	n= 2
Carex lasiocarpa	Draadzegge	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2025	0	100	0	0	0	0	0	n= 1
Carex leporina	Hazenzegge	2021	50	50	0	0	0	0	0	n= 2
		2023	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	25	25	25	25	0	0	0	n= 4
Carex panicea	Blauwe zegge	2021	53	27	20	0	0	0	0	n= 15
		2023	62	23	9	4	1	0	0	n= 77
		2025	26	36	8	6	24	1	0	n= 140
Carex paniculata	Pluimzegge	2021	55	45	0	0	0	0	0	n= 11
		2023	53	43	3	0	0	0	0	n= 30
		2025	65	35	0	0	0	0	0	n= 23
Carex pseudocyperus	Hoge cyperzegge	2021	83	0	17	0	0	0	0	n= 6
		2023	92	8	0	0	0	0	0	n= 12
		2025	56	22	22	0	0	0	0	n= 9
Carex pulcaris	Vlozegge	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2025	64	21	7	7	0	0	0	n= 14
Carex remota	Ijle zegge	2021	50	0	50	0	0	0	0	n= 2
		2023	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2025	33	67	0	0	0	0	0	n= 3
Carex rostrata	Snavelzegge	2021	33	33	33	0	0	0	0	n= 3
		2023	33	53	13	0	0	0	0	n= 15
		2025	33	43	10	14	0	0	0	n= 21
Carex vesicaria	Blaaszegge	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	50	50	0	0	0	0	0	n= 2
		2025	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
Centaurea jacea	Knoopkruid	2021	14	14	50	17	6	0	0	n= 36
		2023	10	22	22	23	22	1	0	n= 118
		2025	6	20	21	13	28	12	0	n= 108

Bijlage 8. (vervolg)

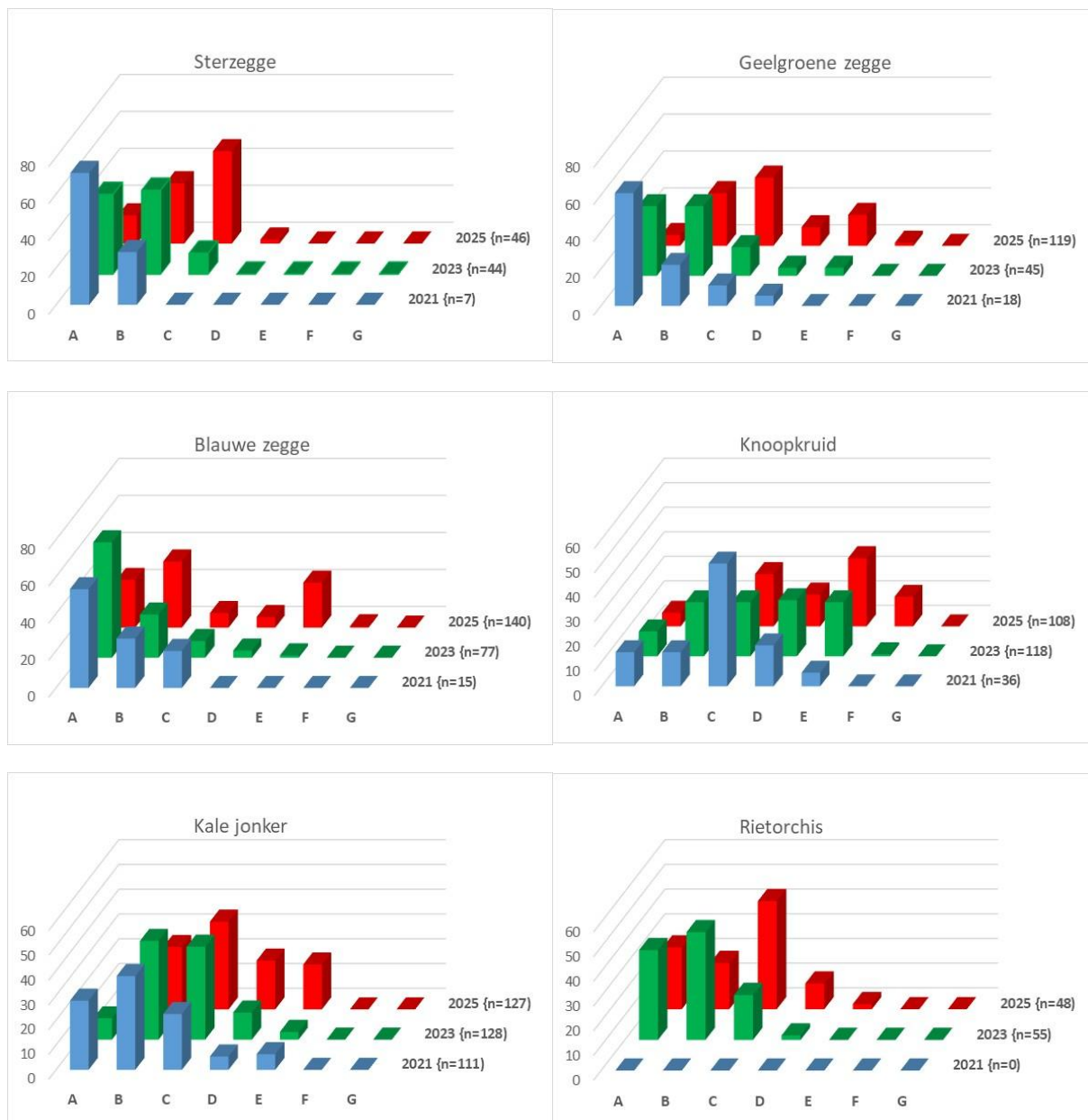
			A	B	C	D	E	F	G	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	jaar	1	1-5	6-25	26-50	51-500	501-5000	> 5001	totaal
Centaurea erythraea	Echt duizendguldenkruid	2021	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2023	0	0	100	0	0	0	0	n= 1
		2025	32	47	16	5	0	0	0	n= 19
Cirsium palustre	Kale jonker	2021	28	38	23	5	6	0	0	n= 111
		2023	9	40	38	11	3	0	0	n= 128
		2025	2	25	35	20	18	0	0	n= 127
Comarum palustre	Wateraardbei	2021	100	0	0	0	0	0	0	n= 4
		2023	64	36	0	0	0	0	0	n= 14
		2025	48	41	11	0	0	0	0	n= 27
Cynosurus cristatus	Kamgras	2021	7	36	50	0	7	0	0	n= 14
		2023	11	36	36	11	7	0	0	n= 28
		2025	3	29	32	21	12	3	0	n= 34
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	75	25	0	0	0	0	0	n= 4
		2025	50	50	0	0	0	0	0	n= 6
Dactylorhiza maculata	Gevlekte orchis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	100	0	0	0	0	0	0	n= 4
		2025	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
Dactylorhiza majalis	Brede orchis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	100	0	0	0	0	n= 1
		2025	100	0	0	0	0	0	0	n= 2
Dactylorhiza praetermissa	Rietorchis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	36	44	18	2	0	0	0	n= 55
		2025	25	19	44	10	2	0	0	n= 48
Epilobium palustre	Moerasbasterdwederik	2021	29	36	21	14	0	0	0	n= 14
		2023	0	50	25	25	0	0	0	n= 4
		2025	0	15	8	62	15	0	0	n= 13
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	100	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
Equisetum fluviatile	Holpijp	2021	0	20	20	40	20	0	0	n= 5
		2023	25	13	50	13	0	0	0	n= 8
		2025	30	22	13	9	26	0	0	n= 23
Eriophorum angustifolium	Veenpluis	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	100	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	25	50	25	0	0	0	0	n= 4
Euphrasia stricta	Stijve ogentroost	2021	25	75	0	0	0	0	0	n= 12
		2023	13	26	34	17	9	2	0	n= 47
		2025	10	14	31	26	19	1	0	n= 108
Filipendula ulmaria	Moerasspirea	2021	21	28	41	7	3	0	0	n= 58
		2023	34	47	18	2	0	0	0	n= 62
		2025	25	49	23	4	0	0	0	n= 57
Galium uliginosum	Ruw walstro	2021	3	9	25	34	28	1	0	n= 89
		2023	1	22	41	24	12	0	0	n= 147
		2025	5	18	22	32	23	0	0	n= 126
Gentiana pneumonanthe	Klokjesgentiaan	2021	45	32	23	0	0	0	0	n= 22
		2023	17	30	37	8	8	1	0	n= 184
		2025	9	25	34	20	12	1	0	n= 158
Hypericum tetrapterum	Gevleugeld hertshooi	2021	100	0	0	0	0	0	0	n= 3
		2023	50	38	13	0	0	0	0	n= 8
		2025	44	44	11	0	0	0	0	n= 9
Isolepis fluitans	Vlottende biezen	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	0	100	0	0	0	n= 1
		2025	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
Jacobaea aquatica	Waterkruiskruid	2021	30	52	16	1	0	0	0	n= 67
		2023	7	24	27	30	11	0	0	n= 148
		2025	6	20	43	18	13	0	0	n= 95
Jacobaea paludosa	Moeraskruiskruid	2021	71	29	0	0	0	0	0	n= 7
		2023	19	69	13	0	0	0	0	n= 16
		2025	0	36	64	0	0	0	0	n= 11

Bijlage 8. (vervolg)

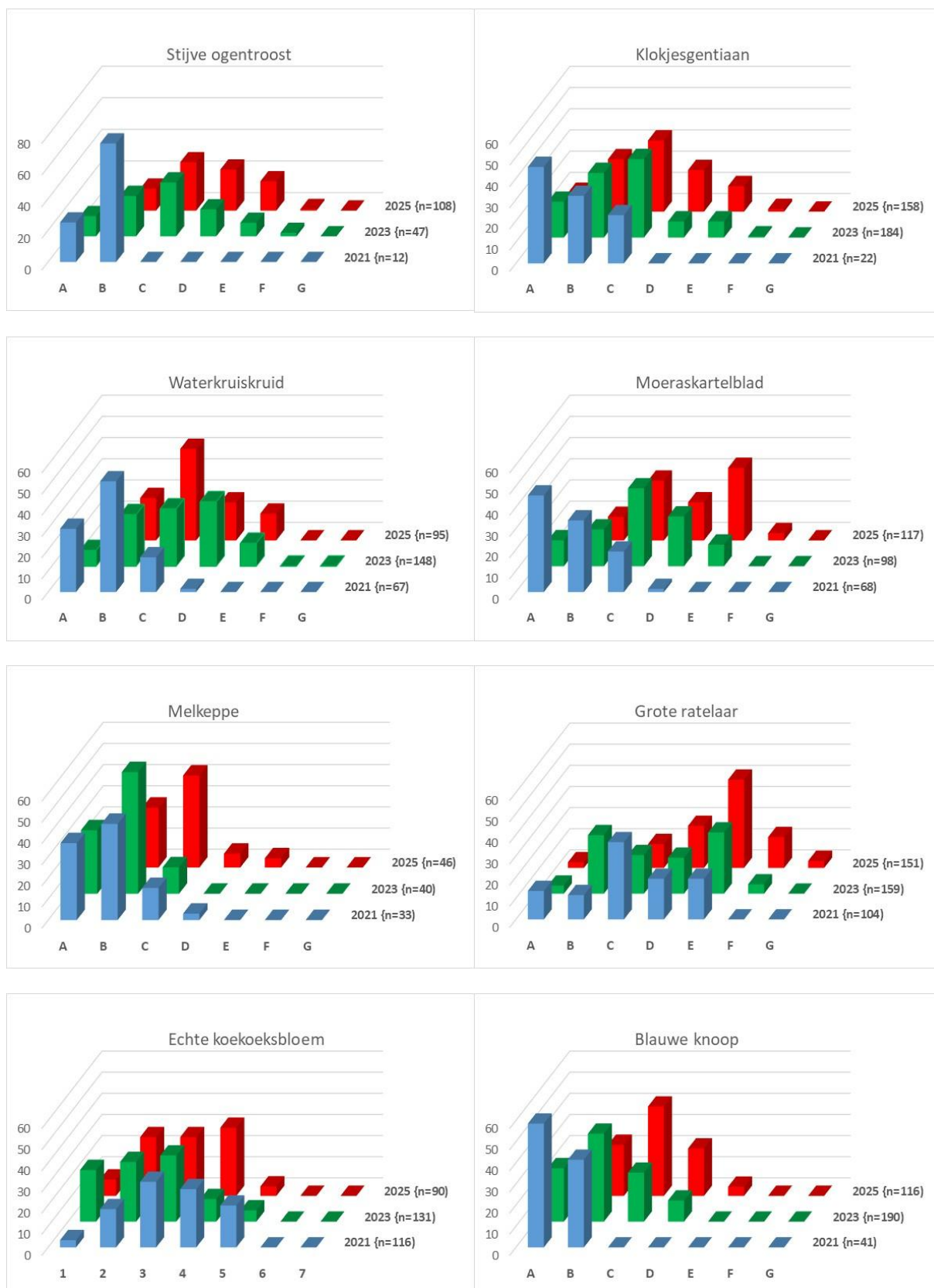
			A	B	C	D	E	F	G	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	jaar	1	1-5	6-25	26-50	51-500	501-5000	> 5001	totaal
Juncus acutiflorus	Veldrus	2021	4	26	31	19	13	3	3	n= 68
		2023	5	23	26	22	20	2	2	n= 130
		2025	11	11	14	25	29	9	2	n= 133
Lathyrus palustris	Moeraslathyrus	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	33	33	33	0	0	0	0	n= 3
		2025	0	14	86	0	0	0	0	n= 7
Leucanthemum vulgare	Gewone margriet	2021	50	50	0	0	0	0	0	n= 2
		2023	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	25	0	75	0	0	0	0	n= 8
Lindernia dubia	Schijngenadekruid	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	0	0	0	100	0	n= 1
		2025	0	0	100	0	0	0	0	n= 1
Linum catharticum	Geelhartje	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	0	0	100	0	0	0	0	n= 1
		2025	25	13	38	13	13	0	0	n= 8
Nardus stricta	Borstelgras	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	50	50	0	0	0	0	0	n= 2
Oenanthe fistulosa	Pijptorkruid	2021	25	43	28	5	0	0	0	n= 40
		2023	0	30	50	20	0	0	0	n= 10
		2025	3	20	29	29	20	0	0	n= 35
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	2021	46	34	19	1	0	0	0	n= 68
		2023	12	17	37	23	10	0	0	n= 98
		2025	5	11	28	18	34	3	0	n= 117
Peucedanum palustre	Melkeppe	2021	36	45	15	3	0	0	0	n= 33
		2023	30	58	13	0	0	0	0	n= 40
		2025	17	28	43	7	4	0	0	n= 46
Prunella vulgaris	Gewone brunel	2021	3	28	46	16	7	0	0	n= 87
		2023	1	13	28	27	32	0	0	n= 195
		2025	1	6	28	26	37	1	0	n= 155
Ranunculus lingua	Grote boterbloem	2021	33	67	0	0	0	0	0	n= 3
		2023	14	14	14	57	0	0	0	n= 7
		2025	0	0	54	38	8	0	0	n= 13
Rhinanthus angustifolius	Grote ratelaar	2021	13	12	37	19	19	0	0	n= 104
		2023	4	28	18	17	29	4	0	n= 159
		2025	3	7	11	20	42	15	3	n= 151
Salix repens	Kruipwilg	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2023	100	0	0	0	0	0	0	n= 1
		2025	0	100	0	0	0	0	0	n= 3
Silene flos-cuculi	Echte koekoeksbloem	2021	3	18	31	28	20	0	0	n= 116
		2023	24	28	31	11	5	0	0	n= 131
		2025	8	28	28	32	4	0	0	n= 90
Stellaria palustris	Zeegroene muur	2021	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
		2021	10	40	40	10	0	0	0	n= 10
		2025	0	25	25	50	0	0	0	n= 8
Succisa pratensis	Blauwe knoop	2021	59	41	0	0	0	0	0	n= 41
		2023	25	42	23	10	0	0	0	n= 190
		2025	7	24	42	22	4	0	0	n= 116
Thalictrum flavum	Poelruit	2021	41	41	16	2	0	0	0	n= 56
		2023	41	26	33	0	0	0	0	n= 46
		2025	29	44	18	9	0	0	0	n= 34
Utricularia vulgaris	Groot blaasjeskruid	2021	0	0	50	50	0	0	0	n= 2
		2023	0	0	0	100	0	0	0	n= 1
		2025	0	0	0	0	0	0	0	n= 0
Veronica scutellata	Schildereprijs	2021	4	14	38	30	14	0	0	n= 94
		2023	3	11	26	30	29	2	0	n= 105
		2025	4	11	18	32	33	2	0	n= 82
Viola stagnina	Melkviooltje	2021	0	50	25	13	13	0	0	n= 8
		2023	4	25	21	29	21	0	0	n= 24
		2025	0	30	40	10	20	0	0	n= 10

Bijlage 9. Abundantie verdeling (in %) van de soortswaarnemingen per jaar.

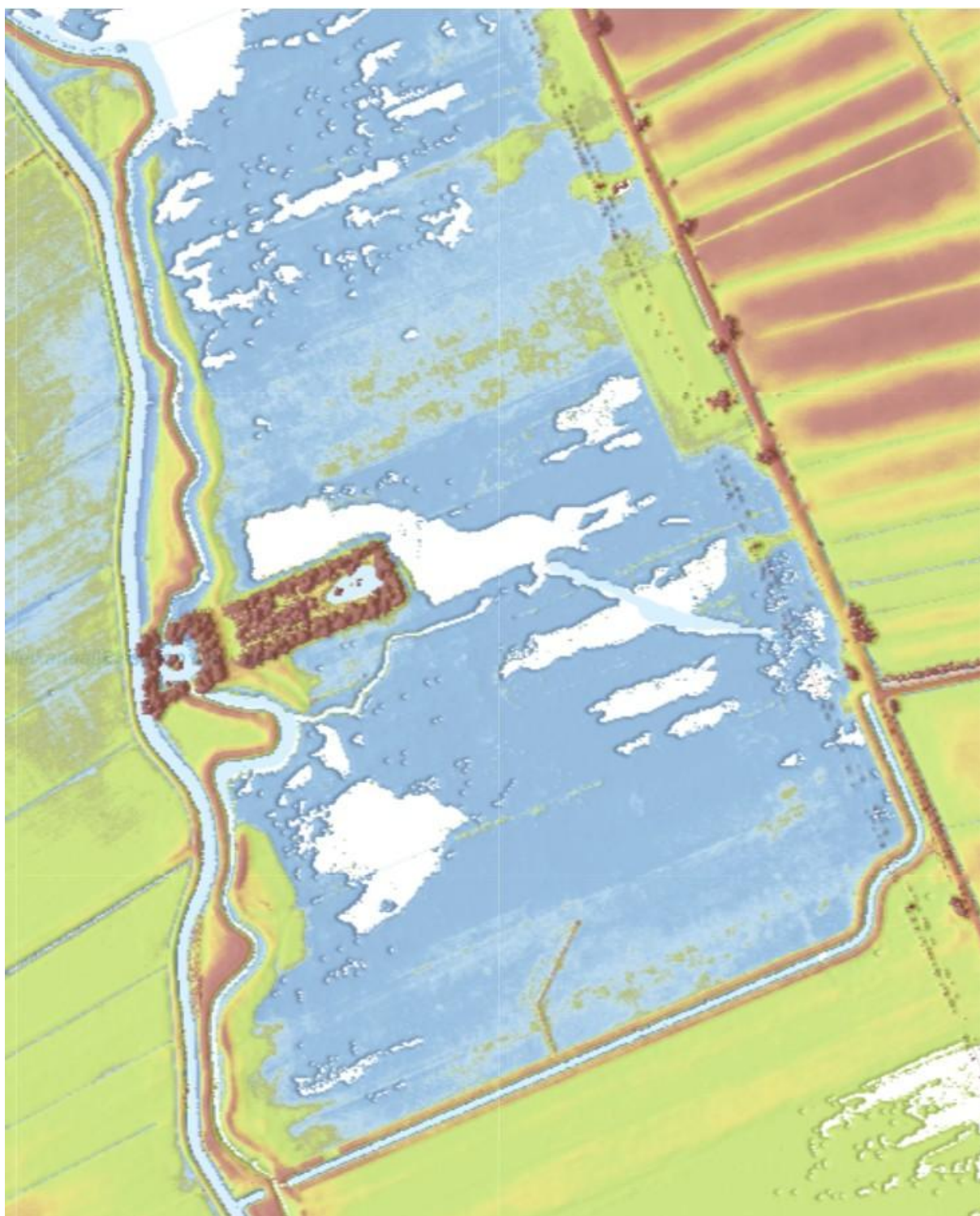
A: 1 ex., B: 2-5 ex., C: 6-25 ex., D: 26-50 ex., E: 51-500 ex., F: 500-5000 ex., G: >5000 ex., n: totaal aantal waarnemingen met abundantieschatting per jaar.

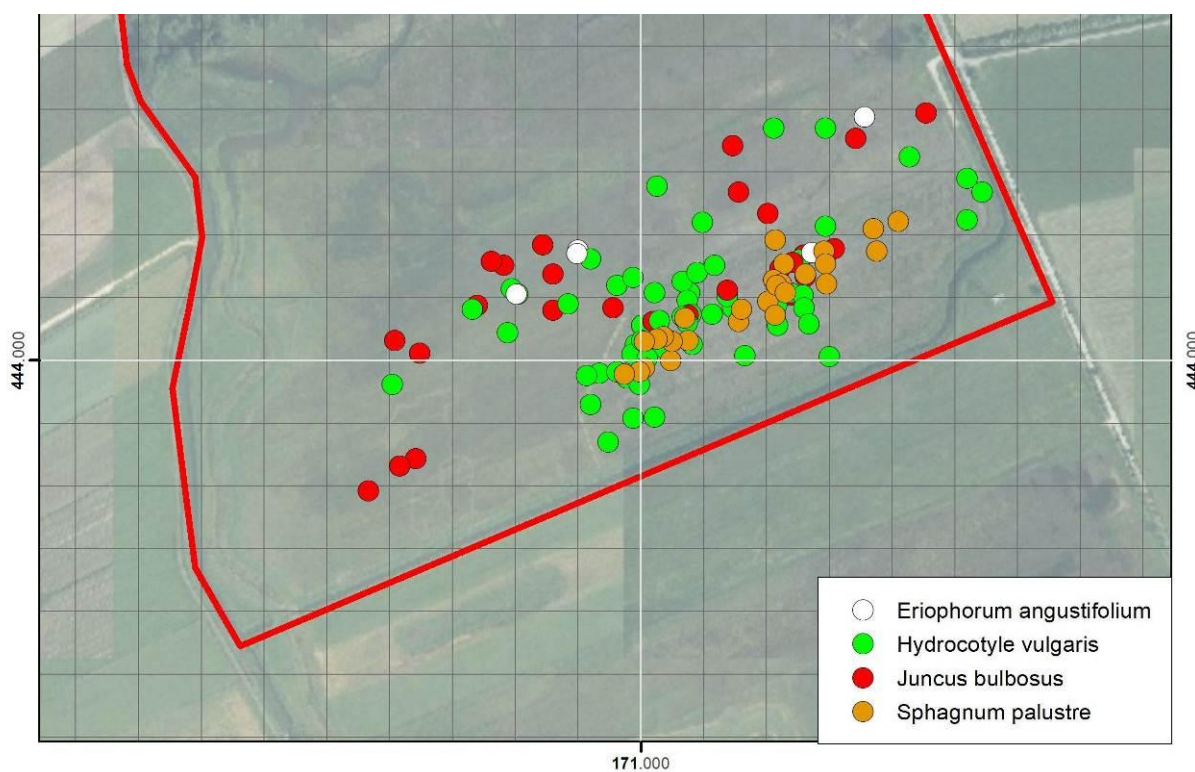
Bijlage 9 vervolg.

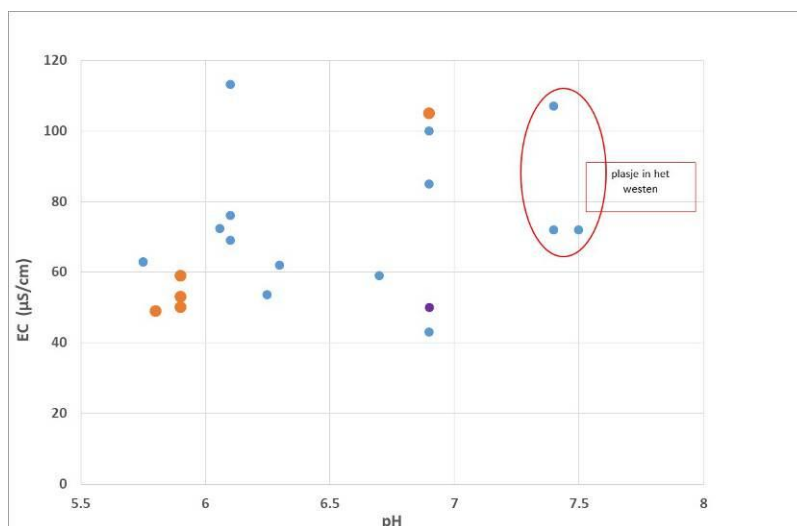
Bijlage 10. Hoogtekaart (<https://viewer.ahn.nl/AHN4/DSM/>)

Bijlage 11. Verspreiding van “zure” soorten in deelgebied 1 en enkele metingen van pH en elektrisch geleidingsvermogen.

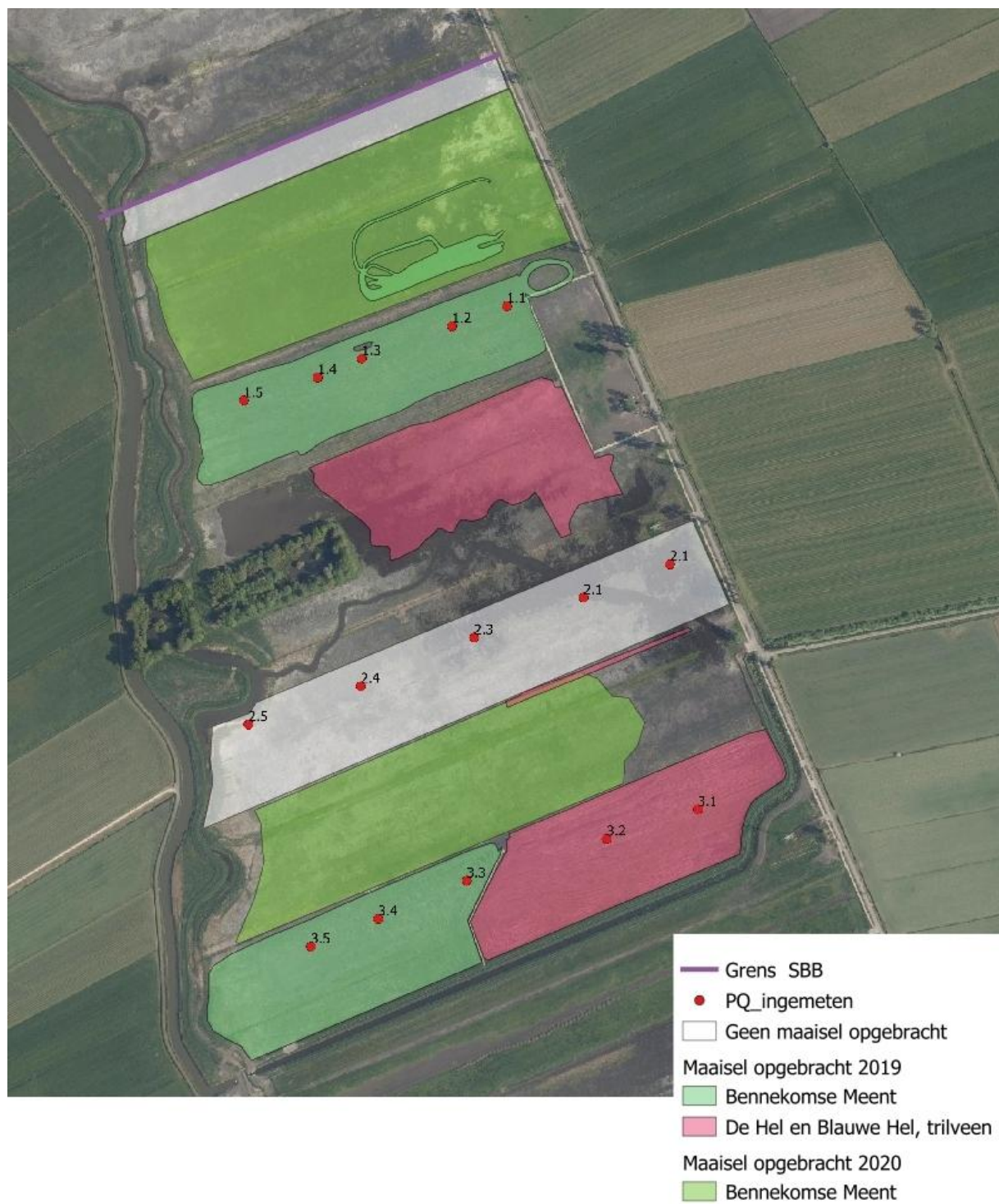

x	y	pH	EC (μS/cm)
170997	443956	5,75	62.8
170994	443963	5,75	62.8
171029	444033	5,8	49
170985	443987	5,9	59
171029	444033	5,9	53
171029	444034	5,9	50
171001	443946	6,06	72.3
170981	443997	6,1	76
171062	443971	6,1	113
171033	444029	6,1	69
171004	443940	6,25	53.6
171026	444040	6,3	62
171053	444039	6,7	59
171022	444054	6,9	85
170996	444059	6,9	50
171079	443985	6,9	105
171062	444023	6,9	43
171035	444073	6,9	100
170807	443921	7,4	107
170773	443921	7,4	72
170774	443912	7,5	72

pH en elektrisch geleidingsvermogen van de bovengrond op 21 monsterpunten in deelgebied 1 op 3 maart 2026. Monsterpunten met *Sphagnum palustre* zijn in bruin afgebeeld bruin in de grafiek en in de tabel hiernaast.

Bijlage 12. Herkomst opgebracht maaisel

Bijlage 13. Verspreidingskaartjes van enkele soorten

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Pionierplanten op rivieroeveren (N02.01)	
Cyperus fuscus	Bruin cypergras
Dynamisch moeras (N05.04) en moerassige oevers	
Caltha palustris subsp. palustris	Gewone dotterbloem
Carex elata	Stijve zegge
Carex paniculata	Pluimzegge
Carex pseudocyperus	Hoge cyperzegge
Carex vesicaria	Blaaszegge
Equisetum fluviatile	Holpijp
Filipendula ulmaria	Moerasspirea
Jacobaea paludosa	Moeraskruiskruid
Lathyrus palustris	Moeraslathyrus
Ludwigia palustris	Waterlepeltje
Oenanthe fistulosa	Pijptorkruid
Ranunculus lingua	Grote boterbloem
Thalictrum flavum	Poelruit
Trilveen (N06.02) en Kleine zeggen moerassen	
Carex canescens	Zompzegge
Carex echinata	Sterzegge
Carex lasiocarpa	Draadzegge
Carex rostrata	Snavelzegge
Comarum palustre	Wateraardbei
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis
Epilobium palustre	Moerasbasterdwederik
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis
Galium uliginosum	Ruw walstro
Linum catharticum	Geelhartje
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad
Peucedanum palustre	Melkeppe
Stellaria palustris	Zeegroene muur
Veronica scutellata	Schildereprijs
Zwakgebufferd ven (N6.05)	
Baldellia ranunculoides subsp. ranunculoides	Stijve moerasweegbree
Nat schraalland (N10.01) en natte heiden	
Carex demissa	Geelgroene zegge
Carex hostiana	Blonde zegge
Carex oederi	Dwergzegge
Carex pallescens	Bleke zegge
Carex panicea	Blauwe zegge

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Carex pulicaris	Vlozegge
Dactylorhiza maculata	Gevlekte orchis
Dactylorhiza majalis	Brede orchis
Dactylorhiza majalis/praetermissa/sphagnicola	Brede orchis/Rietorchis
Eriophorum angustifolium	Veenpluis
Euphrasia stricta	Stijve ogentroost s.l.
Gentiana pneumonanthe	Klokjesgentiaan
Nardus stricta	Borstelgras
Salix repens	Kruipwilg
Viola stagnina	Melkviooltje
Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en Dotterbloemgrasland	
Agrostis canina	Moerasstruisgras
Carex disticha	Tweerijige zegge
Carex leporina	Hazenzegge
Carex nigra	Zwarte zegge
Centaurea jacea	Knoopkruid
Centaureum erythraea	Echt duizendguldenkruid
Cirsium palustre	Kale jonker
Cynosurus cristatus	Kamgras
Hypericum tetrapterum	Gevleugeld hertshooi
Jacobaea aquatica	Waterkruiskruid
Juncus acutiflorus	Veldrus
Leucanthemum vulgare	Gewone margriet
Prunella vulgaris	Gewone brunel
Rhinanthus angustifolius	Grote ratelaar
Silene flos-cuculi	Echte koekoeksbloem

